

HOTĂRÂRE Nr. 1065 din 25 octombrie 2001
privind aprobarea Programului național de prevenire a corupției și a Planului
național de acțiune împotriva corupției

EMITENT: GUVERNUL ROMÂNIEI
PUBLICATĂ ÎN: MONITORUL OFICIAL NR. 728 din 15 noiembrie 2001

În temeiul prevederilor [art. 107](#) din Constituția României și ale [art. 12](#) alin. (3) din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

ART. 1

Se aprobă Programul național de prevenire a corupției și Planul național de acțiune împotriva corupției, prezentate în [anexa](#) care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

ART. 2

Comitetul Național de Prevenire a Criminalității va coordona și va monitoriza implementarea Programului național de prevenire a corupției și a Planului național de acțiune împotriva corupției și va informa semestrial Guvernul cu privire la stadiul de îndeplinire a obiectivelor.

ART. 3

Programul național de prevenire a corupției și Planul național de acțiune împotriva corupției se actualizează semestrial prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Justiției.

PRIM-MINISTRU
ADRIAN NĂSTASE

Contrasemnează:
Ministrul justiției,
Rodica Mihaela Stănoiu

Ministru de interne,
Ioan Rus

Ministrul administrației publice,
Octav Cozmâncă

ANEXA 1

PROGRAM NAȚIONAL DE PREVENIREA CORUPȚIEI

1. PREAMBUL

Corupția constituie o amenințare pentru democrație, pentru supremația dreptului, echității sociale și a justiției, erodează principiile unei administrații eficiente, subminează economia de piață și pune în pericol stabilitatea instituțiilor statale.

Experiența românească din ultimul deceniu, precum și a altor țări din Europa Centrală și de Est demonstrează că majoritatea acțiunilor anticorupție s-au concretizat în principal în măsuri de combatere, punitive, al căror efect nu a fost nici pe departe cel scontat. Civilizația mileniului III este pusă și în acest domeniu într-o dilemă: să continue o politică a controlului social represivă sau să amplifice practicile consensuale și multisectoriale de prevenire a corupției.

Aria tot mai largă, complexitatea și continua diversificare a formelor de manifestare a acestui fenomen, împreună cu tendințele de globalizare, impun conceperea și elaborarea unor strategii adecvate care să abordeze științific și sistematic sursele criminogene și efectele criminalității și să ofere instrumentele eficiente pentru prevenire și control social.

"Guvernul va acționa cu fermitate pentru combaterea corupției, pentru
| diminuarea substanțială a fenomenelor de evaziune fiscală, de
| contrabandă și |
| de spălare a banilor, implicit a economiei subterane."
|
|
| Programul de guvernare
| Capitolul 7 "Întărirea statului de drept și reconsiderarea
| reformei în |
| justiție"

Guvernul României are înscrisă printre prioritățile Programului de guvernare combaterea corupției prin măsuri radicale care să determine o reducere efectivă a ariei de manifestare a acestui fenomen.

Această voință politică clară susține necesitatea declanșării unei ofensive pe frontul prevenirii corupției și urmărește reducerea oportunităților de comitere a faptelor de corupție și oprirea evoluției extrem de riscante a corupției spre

formele sale cele mai grave, prin care persoane, grupuri de persoane, entități publice sau private ar putea influența, prin acte de corupție, procesele de guvernare și de adoptare a legislației în scopul obținerii unor profituri ilicite.

Politica globală anticorupție se exprimă în modul cel mai eficient printr-un program național de prevenire a corupției, articulat în strategii sectoriale de prevenire, orientate spre cele mai vulnerabile ținte: politica, administrația și justiția.

Condiții esențiale ale reușitei implementării Programului național de prevenire a corupției:

- voința politică în adoptarea măsurilor de prevenire a corupției;
- responsabilizarea instituțiilor cu atribuții în domeniul prevenirii corupției și coordonarea acțiunilor lor;
- estimarea corectă a costurilor, identificarea și obținerea resurselor necesare;
- transparența și accesul la informații de interes public;
- sprijinul societății civile și al mass-media; invitarea organizațiilor neguvernamentale să participe la elaborarea și implementarea programelor de prevenire a corupției și asigurarea unei informări publice obiective cu privire la acțiunile desfășurate în acest domeniu;
- asigurarea continuității activității de prevenire;
- monitorizarea implementării programului și adaptarea sa permanentă.

Succesul implementării unui astfel de program depinde de conjugarea demersurilor instituțiilor statului, precum și de realizarea unui parteneriat permanent cu societatea civilă și cu organizațiile neguvernamentale în vederea diminuării surselor criminogene și consecințelor corupției la toate nivelurile și în toate sectoarele. Prin [Hotărârea Guvernului nr. 763 din 26 iulie 2001](#) s-a înființat Comitetul Național de Prevenire a Criminalității, cu rol de elaborare, integrare, corelare și monitorizare a politicii Guvernului de prevenire a criminalității la nivel național. Grupul central de analiză și de coordonare a activităților de prevenire a corupției, constituit în cadrul comitetului, va asigura

implementarea și monitorizarea Programului național de prevenire a corupției, precum și a Planului național de acțiune împotriva corupției.

Comitetul Național de Prevenire a Criminalității nu este un nou CNAICCO, organism care s-a implicat în aspectele punitiv-judiciare ale combaterii corupției, interferând cu activitatea organelor judiciare și provocând imixțiuni în activitatea acestora.

Comitetul Național de Prevenire a Criminalității exprimă voința politică de aplicare coordonată a reformelor care conduc la prevenirea corupției, pe de o parte, și necesitatea parteneriatului cu grupurile sociale interesate în aplicarea și monitorizarea acestor reforme, pe de altă parte.

2. CORUPȚIA ÎN ROMÂNIA

2.1. Noțiunea de corupție

Corupția reprezintă utilizarea abuzivă a puterii publice pentru obținerea de foloase personale necuvenite.

Corupția nu poate fi asimilată în mod automat cu faptele de natură penală, chiar dacă în majoritatea cazurilor ea este strâns legată de criminalitate. Corupția în sens larg, ca și corupția penală, scoate în evidență aceeași atitudine față de morală și etică și pentru a merge la esență trebuie precizat că în toate situațiile ea ține de abuzul de putere și de incorectitudinea în luarea unei decizii.

Corupția implică utilizarea abuzivă a puterii publice în scopul obținerii, pentru sine ori pentru altul, a unui câștig necuvenit:

- abuzul de putere în exercitarea atribuțiilor de serviciu;
- fraudă (înșelăciunea și prejudicierea unei alte persoane sau entități);
- utilizarea fondurilor ilicite în finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale;
- favoritismul;
- instituirea unui mecanism arbitrar de exercitare a puterii în domeniul privatizării sau al achizițiilor publice;
- conflictul de interese (prin angajarea în tranzacții sau dobândirea unei poziții ori a unui interes comercial care nu este compatibil cu rolul și îndatoririle oficiale).

Grupul Multidisciplinar privind Corupția (GMC), înființat de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei în anul 1994, a adoptat provizoriu următoarea definiție: "Corupția cu care are legătură activitatea GMC al Consiliului Europei cuprinde comisiunile oculte și toate celelalte demersuri care implică persoane

investite cu funcții publice sau private, care și-au încălcat obligațiile care decurg din calitatea lor de funcționar public, de angajat privat, de agent independent sau dintr-o altă relație de acest gen, în vederea obținerii de avantaje ilicite, indiferent de ce natură, pentru ele însele sau pentru alții."

Convenția penală a Consiliului Europei privind corupția, semnată de România la data de 27 ianuarie 1999, definește corupția în cele două modalități de săvârșire, activă și pasivă:

Corupția activă: "promisiunea, oferirea sau darea, cu intenție, de către orice persoană, direct sau indirect, a oricărui folos necuvenit, către un funcționar public, pentru sine ori pentru altul, în vederea îndeplinirii ori abținerii de la a îndeplini un act în exercițiul funcțiilor sale".

Corupția pasivă: "solicitarea ori primirea, cu intenție, de către un funcționar public, direct sau indirect, a unui folos necuvenit, pentru sine ori pentru altul, sau acceptarea unei oferte sau promisiuni a unui astfel de folos, în vederea îndeplinirii ori abținerii de la a îndeplini un act în exercițiul funcțiilor sale".

Potrivit convenției, aceste fapte constituie corupție dacă sunt săvârșite de funcționari publici naționali, funcționari publici străini, parlamentari naționali, străini și ai adunărilor parlamentare internaționale, funcționari internaționali, precum și de persoane care reprezintă organizații internaționale. De asemenea, corupția privește atât sectorul public, cât și cel privat.

Proiectarea unei strategii de prevenire și control social al corupției ține seama de existența "marii corupții" și a "corupției mici".

Marea corupție, asociată atât funcțiilor de nivel înalt și factorilor de decizie majoră, precum și formelor grave de fraude, extorcări de fonduri, mergând până la criminalitatea organizată, constituie o problemă și în țările superdezvoltate. Controlul social al acestei forme este în primul rând unul represiv-punitiv. Aplicarea cu fermitate a legii penale, descoperirea și pedepsirea infracțiunilor de corupție sunt obiectivele principale ale autorităților publice care au atribuții în domeniul aplicării legii. Ministerul Public, prin structura înființată prin [Legea nr. 78/2000](#) pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, va coordona întreaga activitate de descoperire și anchetare a infracțiunilor de corupție.

Prin punerea în practică a unui program de prevenire a corupției se urmărește lărgirea preocupărilor pentru limitarea acestui fenomen, ceea ce nu va afecta politica penală represivă în domeniu.

Controlul corupției prin prevenție produce efectele scontate, atacând în primul rând baza piramidei fenomenului, faptele din categoria corupției mici, care au cel mai puternic impact pentru percepția publică.

O parte importantă a resurselor alocate programului anticorupție va avea țintele în acest sector, urmărind să limiteze răspândirea fenomenului, să refacă încrederea cetățenilor în eforturile Guvernului pentru controlul fenomenului corupției și să promoveze un parteneriat cu societatea civilă.

2.2. Etiologia fenomenului corupției

Filozofia programului este dezvoltată plecând de la ideea că fenomenul corupției este o disfuncție de sistem și deci își are proveniența și afectează cadrul normativ, sistemul instituțional și relațiile interumane specifice instituțiilor sociale.

A. Cadrul normativ influențează în mod determinant fenomenele antisociale:

- excesul normativ, fetișizarea legislativă multiplică, datorită incoerenței și redundanței, oportunitățile pentru corupție;
- lipsa reglementărilor legale alimentează, într-un spațiu de vid normativ, factorii de risc pentru corupție.

Programul cuprinde componenta normativă care urmărește:

- simplificarea normativă;
- corelarea normativă și eliminarea paralelismelor;
- codificarea;
- adoptarea unor acte normative care să reglementeze:
 - cadrul legal al activităților de prevenire a corupției;
 - instrumentele procedurale care să permită descoperirea și anchetarea operativă a cazurilor de corupție (agentul acoperit, agentul provocator, protecția martorilor și a victimelor, accesul la conturile bancare, confiscarea produselor infracțiunii, accelerarea procedurilor).

B. Cadrul instituțional cuprinde structurile care au atribuții de prevenire și control al corupției. Prin stabilirea clară a competențelor și prin cooperare, potrivit dispozițiilor legale, se creează condițiile unei eficiențe instituționale.

C. Programul de selecție, recrutare, perfecționare și control al resurselor umane trebuie să asigure funcționarea instituțiilor în condiții de eficiență și legalitate.

2.3. Forme de corupție

2.3.1. Corupție administrativă

Sectoare vulnerabile
la corupție

Factori de risc

Administrația publică locală

certIFICATE

și închiriere

lucrări,

- repartizarea locuințelor
- aplicarea legilor fondului funciar și retrocedării imobilelor
- eliberarea de autorizații și
- contracte de concesiune, asociere
- contracte de achiziții publice de bunuri și servicii
- gestionarea patrimoniului public

instituții publice	- transferul de patrimoniu între
aflăte în	- valorificarea bunurilor patrimoniale
dezastre și	exces ale instituțiilor publice
diverse	- acordarea de ajutoare în caz de
ajutoare	acordarea de facilități populației în
	domenii (încălzire, agricultură,
	sociale sau de urgență)
auto	- înmatriculări de autoturisme
	- eliberarea permiselor de conducere
Autoritățile administrației	- selectarea/promovarea personalului
publice centrale	- privatizări
	- achiziții publice
	- acordarea de licențe
	- contingentări
	- autorizații
impozite	- scutiri și eșalonări de taxe și
Autorități vamale	- valorificarea controalelor
	- control vamal
	- evaziune fiscală
	- contrabandă
Apărare, ordine publică și	- trafic de influență
siguranță națională	- avansări în grad și în funcție în mod
	preferențial sau pe alte criterii,
altele decât	
	cel al competenței
Cultură și învățământ	- activitatea de cercetare penală
	- preluarea de spații
învățământ superior	- proliferarea instituțiilor de
	particulare grefate pe societăți
comerciale	
	- neplata taxelor și a impozitelor
	- promovarea examenelor de bacalaureat
și de	
	licență în mod fraudulos
preferențial	- repartizarea burselor în mod
Sănătate și asistență	- primirea unor foloase necuvenite
sociale	- neplata contribuției de asigurări
socială	
scopuri	- folosirea acestor fonduri în alte
și	- achiziționarea (importul) de tehnică
	aparatură medicală și neutilizarea
acestora	
medicale	- lipsa medicamentelor și a asistenței

accidentelor de muncă - proliferarea bolilor și a

2.3.2. Corupția în justiție

Sectoare vulnerabile
la corupție

Factori de risc

Autoritățile judecătorești

- trafic de influență
 - influențarea cercetărilor penale
 - influențarea deciziilor judiciare
 - executarea hotărârilor judecătorești
-

2.3.3. Corupția economică

Au proliferat activitățile ilicite ca efect al perfecționării și profesionalizării metodelor folosite și al asocierii în structuri bine definite și preocupate de conectarea cu rețele externe.

Sectoare vulnerabile
la corupție

Factori de risc

Financiar-bancar
unor credite

- acordarea ori facilitarea acordării în condiții nelegale
- eșalonarea rambursării creditelor
- emiterea de documente de plată fără a exista o garanție sau o acoperire reală
- acordarea de credite cu dobândă

bonificată

- executarea silită

Metalurgie-siderurgie
utilaje și

- creșterea artificială a prețurilor la materii prime importate
- scăderea prețurilor la produsele

exportate

- casări nejustificate
- licitații pentru vânzarea, achiziția

și

concesionarea lucrărilor de

investiții

- privatizări
- verigile intermediare și firmele-

căpușă

Petrolier la firme	- dirijarea unor contracte economice de de prestigiu către societăți private
conduse de ale	foști salariați ai firmei sau de rude persoanelor din conducerea firmei
alocate de	- neîncasarea de la agenții economici a contravalorii produselor vândute
timp a	- schimbarea destinației fondurilor stat pentru importul de țigări
Agricultură-silvicultură	- neurmărirea executării întocmai și la contractelor economice
scutiri de taxe	- concesiuni, vânzări, asocieri - privatizare - regimul subvențiilor - exploatarea masei lemnoase - importul de produse agricole cu

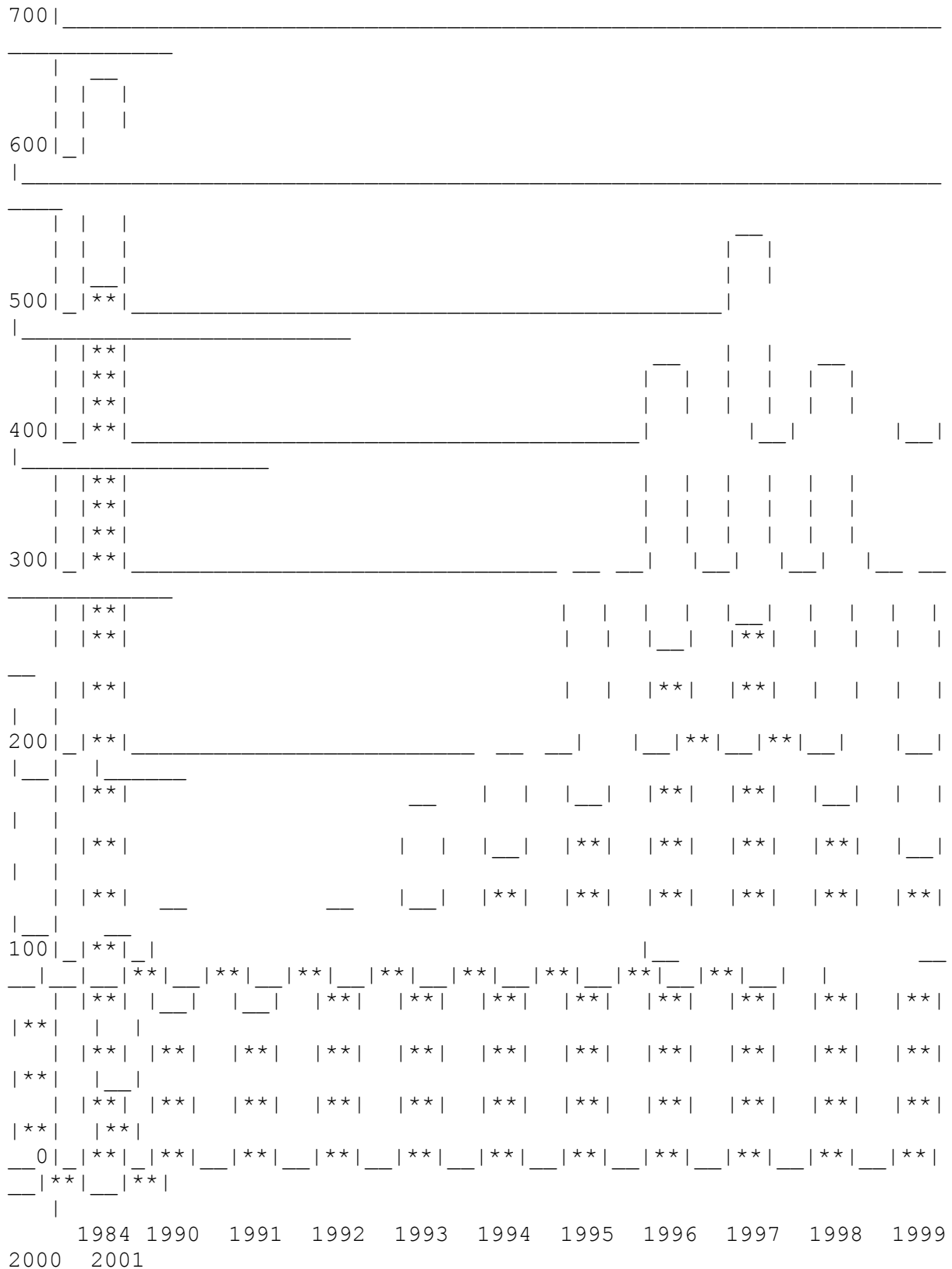
2.3.4. Corupția politică

Sectoare vulnerabile la corupție	Factori de risc
Parlament	- efectele imunității parlamentare - activitățile de lobby - interese de grup sau clientelare care
pot	influența inițiativele legislative
Partide politice campaniilor	- finanțarea partidelor politice și a electorale
finanțare	- formele de control asupra surselor de
modului de	a partidelor politice și asupra cheltuire a resurselor

2.4. Evoluția fenomenului corupției

Corupția nu este un produs nou al relațiilor sociale și economice apărute după anul 1989. Aceasta a existat și în timpul regimului totalitar, aspect care îi conferă elemente de continuitate și discontinuitate în evoluția sa. Elementele de continuitate sunt legate de inerții instituționale prin care se perpetuează

disfuncții de sistem. Acestea mențin birocrația neproductivă și întrețin mentalitățile coruptive.

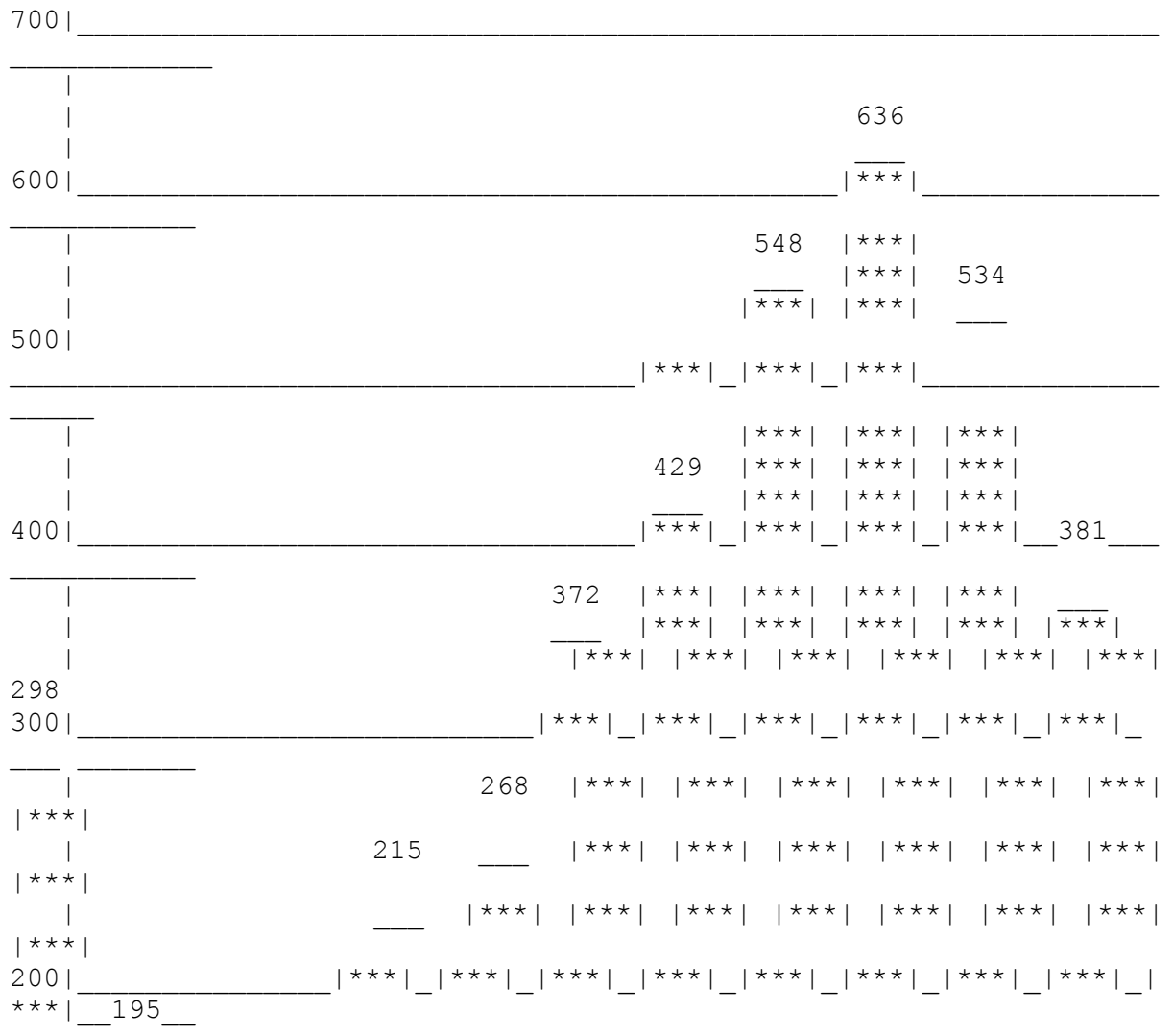

sem. I

***	Luare de mită	□	Traficul de influență
***		□	

În procesul de adaptare a sistemului social global la condițiile economiei de piață concurențiale factorii de risc s-au multiplicat, iar corupția tinde să devină un fenomen structurat, specializat și profesionist care, prin rețele informale de organizații și persoane, poate ajunge să corupă factorii de decizie la niveluri înalte, din sfera politicului, legislativului, administrației și justiției. Conexitatea malignă cu un complex de fapte antisociale, cum sunt: fraudele de mari proporții, deturnările de fonduri, evaziunea fiscală, sporește dimensiunile pericolului social. Economia subterană, desincronizările actelor politice și normative, dereglările economice și mutațiile axiologice și morale alimentează, de asemenea, acest fenomen.

Cifrele furnizate de statisticile judiciare construiesc un trend constant ascendent până în anul 1997 și cu o tendință evidentă de scădere după acest punct.

	186											
100												
	140											
0												
1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	

sem. I

*** Total condamnați definitiv pentru infracțiuni de corupție											

Nivelul criminalității reale (totalitatea infracțiunilor săvârșite), inclusiv cifra neagră a criminalității (infracțiuni nedescoperite), este considerabil mai mare în comparație cu criminalitatea legală (descoperită și judecată) și aceasta nu atât din cauza abilității infractorilor, cât, mai ales, din cauza pasivității victimelor sau, mai exact, a absenței unor victime evidente (atât cel care oferă mită, cât și cel care o primește nu au motive să sesizeze organele judiciare, infracțiunea aducând beneficii amândurora). Victimă a acestor infracțiuni este instituția a cărei funcționare normală este periclitată prin neîndeplinirea corespunzătoare de către angajați a atribuțiilor de serviciu.

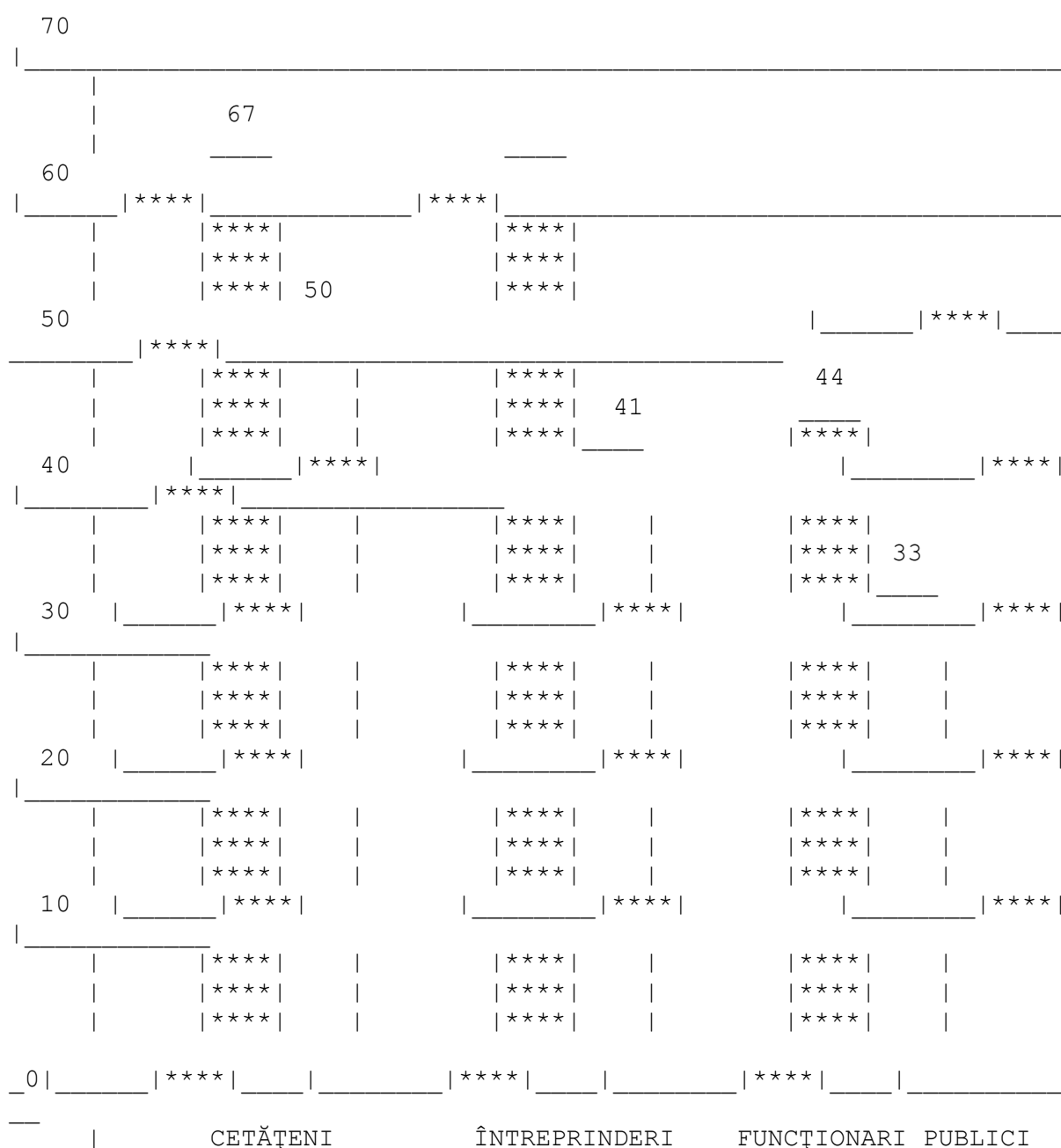
Scăderea numărului persoanelor condamnate în perioada 1997 - 2000 pune în evidență apariția unor sisteme de "filtrare" a responsabilității juridice, care au condus la paradoxul fenomenului de "corupție fără corupți".

Involuția fermității reacției sociale în aceeași perioadă este consecința unei politici incoerente de prevenire și control al corupției, a unei anchilozări în scheme ineficiente de combatere a fenomenului, preponderent prin mijloace penale.

2.5. Percepția fenomenului corupției

Ațiunea eficientă împotriva corupției nu este posibilă dacă există discrepanțe sensibile între definiția legală a corupției și percepția socială a opiniei publice asupra acestui fenomen. De multe ori opinia publică pare să se orienteze mai bine cu privire la amploarea și intensitatea corupției decât autoritățile cu atribuții în domeniul prevenirii și controlului faptelor de corupție.

2.5.1. Studiul-diagnostic efectuat de Banca Mondială în anul 2000 relevă faptul că publicul percepe corupția ca fiind extinsă. Aproximativ două treimi din opinia publică românească consideră că "toate" sau "majoritatea" persoanelor cu funcții oficiale sunt corupte. De asemenea, oficialitățile publice au indicat niveluri ridicate ale corupției: 44% au declarat că toate oficialitățile sau majoritatea acestora sunt implicate în activități de corupție.

XXX | 52%

Garda Financiară

*****	39%
XXX	40%
XXX	54%

Notari/Avocați

*****	35%
XXX	43%
XXX	40%

Servicii locative/comunale

*****	38%
XXX	31%
XXX	36%

Oficialități alese pe plan local

*****	27%
XXX	35%
XXX	41%

Președinție

*****	21%
XXX	40%
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	32%

Administrație locală


```

|-----|
|*****| 22%
|-----|-----|
|xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx| 31%
|-----|----|
|xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx| 34%
|-----|

```

Bănci

```

|-----|
|*****| 24%
|-----|----|
|xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx| 27%
|-----|----|
|xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx| 23%
|-----|

```

Sindicat

```

|-----|
|*****| 20%
|-----|----|
|xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx| 24%
|-----|--|
|xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx| 26%
|-----|

```

Registrul Comerțului

```

|-----|
|*****| 18%
|-----|-----|
|xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx| 24%
|-----|----|
|xxxxxxxxxxxx| 20%
|-----|

```

Învățământ

```

|-----|
|*****| 16%
|-----|-----|
|xxxxxxxxxxxxxxxx| 21%
|-----|----|
|xxxxxxxxxxxxxxxx| 24%
|-----|

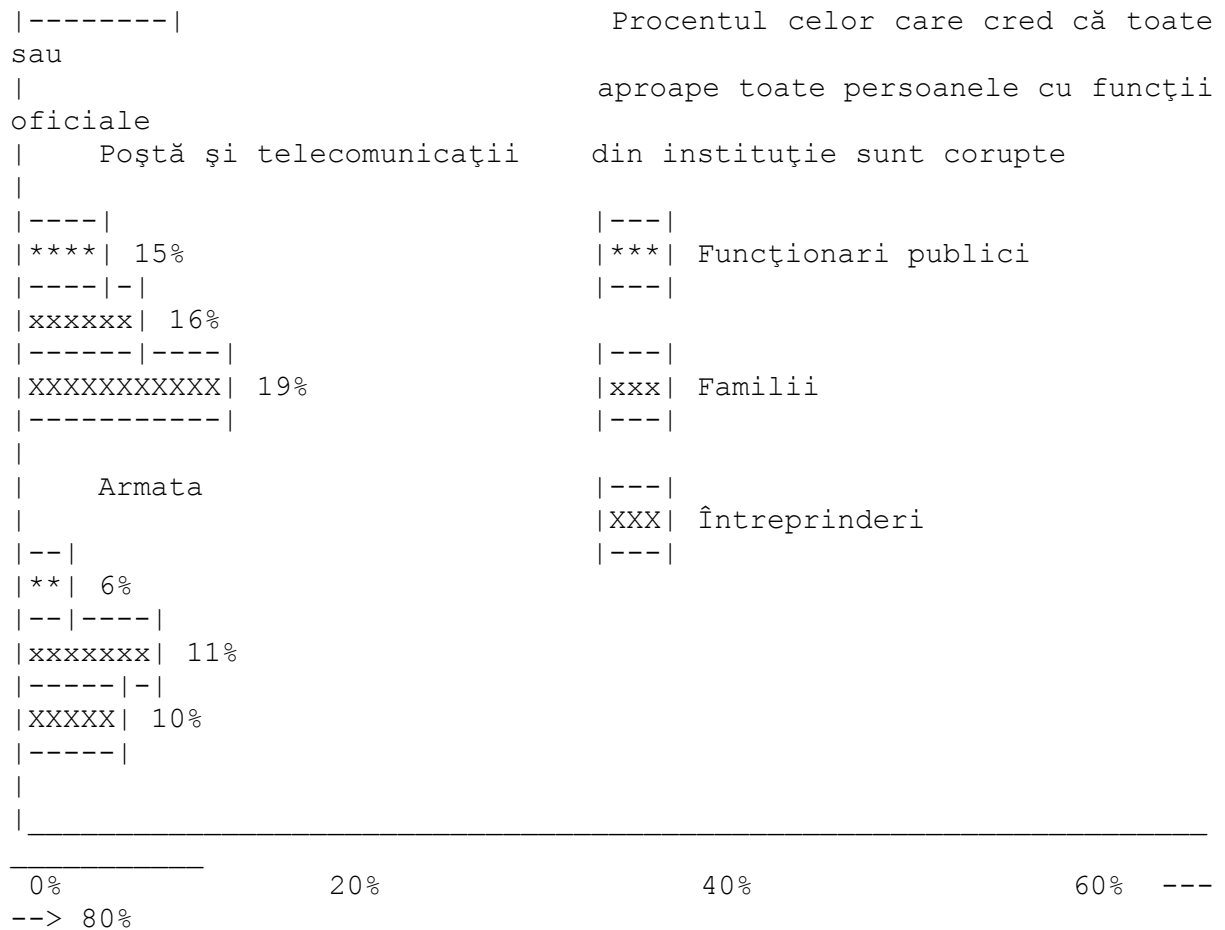
```

Mass-media

```

|-----|
|*****| 23%
|-----|-----|
|xxxxx| 15%
|-----|--|
|xxxxxxxx| 17%

```


2.5.2. Constatări și recomandări ale Băncii Mondiale

Problema 1
furnizarea

Corupția contribuie la creșterea sărăciei și la unor servicii mai slabe.

Ce indică ancheta - S-a declarat plata unor sume neoficiale de bani pentru multe servicii publice, inclusiv sănătate și învățământ, racordări la utilități publice, înscrieri în registrele civile etc.

- Plățile neoficiale reprezintă o parte mai mare din veniturile celor săraci. Servicii esențiale cum sunt cele de sănătate devin inaccesibile persoanelor sărace.

Metodă sugerată definească cu claritate comportamentul corespunzător și pe cel necorespunzător

- reforme specifice sectoriale pentru abordarea problemelor

inevitabile structurale (finanțare și mandat) care fac
Soluție adoptată plățile neoficiale pentru furnizarea serviciilor
Planul Programul național de prevenire a corupției și
înscrise ca național de acțiune împotriva corupției au
obiective principale:
- elaborarea și implementarea codurilor
deontologice pentru magistrați, polițiști, funcționari vamali,
funcționari publici și alte categorii de funcționari
drepturilor și - asigurarea cunoașterii de către public a
respectării obligațiilor prevăzute de codurile deontologice
- implementarea codurilor de conduită
- stabilirea unui mecanism de monitorizare a
pentru fiecare codurilor de conduită
administrație - adoptarea de planuri de acțiune sectoriale
cu domeniu vulnerabil la corupție: justiție,
legislative, publică, managementul finanțelor publice etc.,
de prevederea obiectivelor, a măsurilor
realizare instituționale și de altă natură, a termenelor
îndeplinire și a instituției responsabile în

Problema 2 Acapararea statului afectează însuși modul de
formare a legilor și reglementărilor.

Ce indică ancheta - Un mare număr de întreprinderi declară că sunt
afectate de acapararea statului, în special prin
influențarea voturilor parlamentare în favoarea anumitor interese
private.
- Există posibilitatea ca firmele activ angajate
în acapararea statului să facă contribuții politice
și să participe și la corupția administrativă.
dintre Acapararea statului se leagă strâns de multe
problemele cu care se confruntă întreprinderile în
activitatea pe care o desfășoară.

Metodă sugerată prin declararea finanțarea guvernare: prin care secrete să fie funcționarilor procesul a

Soluție adoptată corupției: corupției: averilor partidelor și

- introducerea transparenței în viața politică
- declarații publice de venit și bunuri,
- conflictului de interese și transparență în partidelor
- instituirea unui regim de deschidere în adoptarea unei legi a libertății de informare
- toate informațiile ce nu sunt definite ca liber accesibile publicului și instruirea publici pentru a respecta această lege
- invitarea societății civile pentru a supraveghea privatizările și achizițiile importante
- posibilitatea firmelor de a-și spune părerea în de reglementare prin ședințe publice de audiere a propunerilor de legi și reglementări

Obiective ale Programului național de prevenire a și ale Planului național de acțiune împotriva

- modificarea legislației privind declararea
- legea lobbyului
- reglementarea regimului incompatibilităților
- modificarea legislației privind finanțarea politice și a campaniilor electorale
- legea accesului la informații
- realizarea unui parteneriat cu societatea civilă reprezentanții sectorului privat

Problema 3 povară

Corupția din mediul de reglementare reprezintă o importantă pentru firme.

Ce indică ancheta diverșilor mai slab este

- Firmele declară că fac plăți neoficiale controlori și inspectori de stat.

- Instituțiile de stat ale căror servicii sunt cel apreciate sunt cele de care firmele consideră că inutil să se plângă.

este suficient să care le Metodă sugerată asupra firmelor necesare rapide, și recurs evaluărilor acestor evaluări reglementare Soluție adoptată nr. 76/2001 administrative pentru comercianților. corupției și ale Planului național de acțiune împotriva corupției: structuri legitime procesul de procesul

Costul implicit al reglementărilor și corupției de ridicat pentru ca firmele să se declare dornice plătească o parte importantă din veniturile pe realizează pentru a reduce această povară.

- reducerea poverii reglementărilor care apasă prin eliminarea acelor reglementări care nu sunt necesare
- asigurarea aplicării transparente și rezolvării precum și clarificarea proceselor de contestație
- dezvoltarea capacității de realizare a impactului reglementărilor și introducerea ca elemente obișnuite în procesul de

Guvernul României a adoptat [Ordonanța de urgență nr. 76/2001](#) privind simplificarea unor formalități înregistrarea și autorizarea funcționării

Obiective ale Programului național de prevenire a și ale Planului național de acțiune împotriva corupției:

- cooperarea cu asociațiile patronale, ca de reprezentare a intereselor colective, în elaborare a actelor normative în materie
- existența și transparența căilor de atac în decizional administrativ

Problema 4 administrația publică. Corupția este alimentată de punctele slabe din publică.

Ce indică ancheta în cadrul sectorului de stat nivelul corupției este mai scăzut în organismele ale căror sisteme de administrație publică sunt mai bune.

Metodă sugerată - elaborarea și aplicarea reformelor în administrația publică,

publici,
politice,
supraveghere
Soluție adoptată
corupției și
corupției:
și evaluare
exclusiv pe
performanțelor

legate de angajarea și promovarea funcționarilor
disocierea serviciilor publice de schimbările
gestiune financiară și bugetară cu revizie și
independente
Obiective ale Programului național de prevenire a
ale Planului național de acțiune împotriva
- reforma managementului în sectorul public
- instituirea unui sistem de selectare, promovare
periodică a funcționarilor publici, bazat
recunoașterea obiectivă a meritelor și
profesionale

Problema 5
reformele

Corupția este percepută ca fiind extinsă, iar
pentru combaterea corupției se bucură de puțină
credibilitate.

Ce indică ancheta
unei corupții
relatările
față de
societate:
distribuției
se bucură
în
privește
Metodă sugerată
accent pe
prevenirea
consecințele
care se

- Toate eșantioanele anchetei indică percepția
extinse. Mulți declară ca sursă a informațiilor
presei, dar și experiența personală.
- Cei care au răspuns și-au exprimat preocuparea
importantele consecințe ale corupției pentru
scăderea standardului de viață și deteriorarea
venitului.
Deși multe dintre măsurile de reducere a corupției
de un sprijin larg, există foarte puțină încredere
seriozitatea structurilor politice în ceea ce
reducerea corupției.
- elaborarea unei strategii atotcuprinzătoare cu
reformele instituționale având drept scop
corupției; educarea cu privire la cauzele și
corupției și drepturile cetățeanului în cazul în

antikorupție prin
proces de
cuprinzând
guvernamentali
monitorizabile de
Soluție adoptată
Criminalității,
monitorizare a
criminalității la nivel
Programului național
național de
Comitetului Național
Grupul central
prevenire a
experți
prevenirea și
reprezentanți ai
neguvernamentale și

confruntă cu corupția; impunerea măsurilor
aplicarea lor fermă și echitabilă
- trasarea și aplicarea strategiei printr-un
inclusiune condus de un comitet director
reprezentanți ai unui mare număr de lideri
și neguvernamentali
- elaborarea unor planuri de acțiune
reducere a corupției
- Prin [Hotărârea Guvernului nr. 763 din 26 iulie 2001](#) s-a
înființat Comitetul Național de Prevenire a
cu rol de elaborare, integrare, corelare și
politicii Guvernului de prevenire a
național.
- În vederea monitorizării implementării
de prevenire a corupției, precum și a Planului
acțiune împotriva corupției, în cadrul
de Prevenire a Criminalității se constituie
de analiză și de coordonare a activităților de
corupției, grup de lucru în care vor fi cooptați
din cadrul instituțiilor cu atribuții în
controlul social al corupției, precum și
societății civile, ai organizațiilor
ai organismelor internaționale.

3. CERCETAREA FENOMENULUI CORUPȚIEI

Adoptarea unor măsuri adecvate de prevenire a fenomenului corupției necesită cunoașterea dimensiunii reale a acestui fenomen, a complexității sale, a mecanismelor de declanșare și a consecințelor produse.

Evaluările Băncii Mondiale sunt rezultatul unui studiu de percepție socială a fenomenului. Un proces de investigare criminologică și sociologică trebuie să completeze datele obținute pe această cale și să ofere o imagine completă, susținută științific.

Rolul Institutului Național de Criminologie, instituție care se va înființa, potrivit Programului de guvernare, va fi de a asigura activitatea științifică de diagnoză și prognoză a fenomenului criminalității, în general, și a corupției, în particular.

Măsurile de prevenire se vor fundamenta pe rezultatele cercetării orientate spre următoarele direcții:

a) stabilirea complexului criminogen care alimentează creșterea fenomenului de corupție, a factorilor de risc și a oportunităților care determină sau favorizează săvârșirea acestor infracțiuni, a dinamicii producerii acestora, cu evidențierea soluțiilor de control și de reducere;

b) identificarea punctelor de vulnerabilitate în domeniile esențiale ale vieții economice, sociale și politice;

c) evaluarea tehnicilor și a instrumentelor de prevenire pe care legislația în vigoare le pune la dispoziție instituțiilor cu atribuții în domeniu, a eficienței acestora și a posibilității de adaptare în contextul creșterii complexității fenomenelor infracționale;

d) evaluarea periodică a dimensiunii și complexității fenomenului corupției, prin elaborarea unui instrument de tipul "indice al corupției", prin interpretarea datelor statistice, a rezultatelor anchetelor de victimizare și a sondajelor de percepție.

4. DIMINUAREA CORUPȚIEI ȘI CREAREA UNUI SISTEM EFICIENT DE PREVENIRE A ACESTEIA

Controlul corupției în România implică adoptarea de măsuri preventive care să vizeze factorii criminogeni și înlăturarea punctelor de vulnerabilitate la corupție.

_____		Responsabilitate
politică:		
Constrângeri instituționale:		- Competiție
politică,		
- Sistem judiciar		partide politice
credibile		
independent și eficient		- Transparența
finanțării		
- Supraveghere legislativă		partidelor
- Parchete independente și		- Exprimarea deschisă
a votului		
aplicare independentă a		parlamentar
justiției		- Declararea averii,

| _____ | | reglementarea
 conflictului | | de interese
 | ^ |
 | |
 | _____ | |
 | \ \ ^ |
 _____ \ | | Sector privat
 competitiv: | | - Reforma
 _____ / |
 politicilor | | economice
 | Participarea societății | \ / |
 | civile: | | -
 Restructurarea | |
 | - Libertatea de informare | |
 monopolurilor pe baze | |
 | - Prezentarea publică a |<--| Anticorupție |-->|
 concurențiale | |
 | proiectelor de lege | |
 Simplificarea | | -
 | - Rolul mediilor de | |
 reglementărilor pentru | |
 | informare/organizațiilor | | noile firme
 | neguvernamentale | | - Transparența
 în | | conducerea
 | _____ | |
 colectivă | |
 | | - Asociații
 patronale | |
 | _____ |

v

Administrarea sectorului public: - Servicii civile pe bază de merit, plătite corespunzător - Administrarea bugetului (acoperire, rezerve, achiziții, control financiar) - Impozite și taxe vamale - Servicii sectoriale (sănătate, învățământ, energie) - Descentralizare și responsabilizare

Măsurile necesare a fi adoptate sunt orientate spre următoarele domenii:

a) reforma instituțională:

- reforma sistemului judiciar;
- consolidarea capacității de prevenire și control al corupției;

- reforma administrației publice;
- b) crearea unui sector privat competitiv;
- c) reforma legislativă.

4.1. Reforma instituțională

Crearea unui sistem instituțional eficient în prevenirea săvârșirii faptelor de corupție vizează înlăptuirea reformelor în domeniile fundamentale ale exercitării autorității statului: justiția, administrația publică și finanțele publice.

4.1.1. Reforma sistemului judiciar

Obiectiv al Programului național de prevenire a corupției:

Crearea unui sistem judiciar independent, integru și eficient

Exercițiul independent și imparțial al actului de justiție reprezintă un deziderat spre care Guvernul României își va concentra permanent eforturile, cu atât mai mult cu cât acesta constituie premisa unei bune administrări a justiției. Cea de a doua premisă - existența unei magistraturi de elită - se va realiza printr-un sistem de recrutare, formare și perfecționare profesională bine fundamentat, în care numirea și promovarea se vor realiza numai pe baza competenței și a eticii profesionale.

Buna organizare și funcționare a justiției presupun existența unei legislații clare și coerente, armonizată cu acquisul comunitar. Modificările legislative preconizate vor avea în vedere:

- asigurarea celerității actului de justiție;
- garantarea executării hotărârilor judecătorești;
- întărirea siguranței cetățeanului și creșterea încrederii în actul de justiție.

Obiective:

- sporirea rolului Consiliului Superior al Magistraturii în procesul de selecție, promovare și eliberare din funcție a magistraților, precum și în implementarea codului deontologic pentru magistrați;
- creșterea responsabilității magistraților prin crearea unor sisteme de monitorizare a comportamentului și a profesionalismului;
- adoptarea unui plan de acțiune sectorial de prevenire a corupției și creștere a integrității în sistemul judiciar, în colaborare cu Centrul O.N.U. de Prevenire a Criminalității Internaționale;
- Institutul Național al Magistraturii și facultățile cu profil juridic își vor adapta programele de învățământ în sensul aprofundării studiului fenomenului

criminalității și al formelor sale de manifestare: corupție, criminalitate organizată, spălarea banilor, trafic de persoane, trafic și consum de droguri;

- dezvoltarea programelor de management al instanței/parchetului și creșterea transparenței în sistemul judiciar prin introducerea unor metode moderne de repartizare a cauzelor, precum și verificarea soluționării cu celeritate a acestora;

- informatizarea sistemului judiciar prin crearea unei rețele computerizate la nivel național.

4.1.2. Consolidarea capacității de prevenire și control al corupției

Obiectiv al Programului național de prevenire a corupției:
Specializarea și pregătirea profesională a persoanelor cu atribuții în prevenirea și controlul corupției

Adoptarea în anul 2000 a [Legii nr. 78](#) privind prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție a condus la instituirea Secției de combatere a corupției și a criminalității organizate în cadrul Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, ca structură specializată în acest domeniu la nivel național. Această secție coordonează și controlează activitatea structurilor teritoriale specializate în acest domeniu, înființate prin aceeași lege, respectiv servicii în cadrul parchetelor de pe lângă curțile de apel și birouri în cadrul parchetelor de pe lângă tribunale.

Secția de combatere a corupției și a criminalității organizate din cadrul Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție

Serviciul de combatere a corupției	Serviciul de combatere a criminalității organizate
Biroul anchete interne criminalitate	Biroul antidrog și organizată
Biroul anticorupție bancară	Biroul criminalitate economico-financiară și
violență	Biroul infracțiuni de

informatică
comunitare

Biroul criminalitate
și fraude la fondurile

Birou de centralizare, analizare și valorificare a datelor și informațiilor deținute de Secția de combatere a corupției și a criminalității organizate sau primite de la celelalte organisme implicate în lupta împotriva corupției și criminalității organizate

În scopul efectuării cu celeritate și în mod temeinic a activităților de descoperire și de urmărire a infracțiunilor de corupție și a infracțiunilor asimilate acestora, legea prevede obligația organelor care au competențe legale în descoperirea și urmărirea acestor infracțiuni de a delega pe timp de un an, la cererea procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, numărul necesar de persoane specializate în acest domeniu, pentru a îndeplini, sub directa conducere, supraveghere și control nemijlocit al procurorilor din structurile specializate, actele procesuale conferite de lege. Aceste prevederi au fost transpuse în practică prin constituirea de echipe mixte, în baza protocoalelor semnate cu Ministerul de Interne și cu Ministerul Finanțelor Publice, din acestea făcând parte ofițeri de poliție și specialiști în domeniile financiar, bancar și vamal.

Această structură specializată este similară altor structuri europene care activează spre exemplu în Spania (Parchetul Special Anticorupție, independent de celelalte parchete), Italia (Direcția Națională Anti-Mafia), Franța și în țările din Centrul și Estul Europei (Ungaria, Polonia, Slovacia).

Performanțele instituțiilor cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii fenomenului corupției depind în mare parte de consolidarea capacității efective de acțiune, prin măsuri concrete ce vizează:

- statutul reprezentanților instituțiilor cu atribuții în domeniul prevenirii și controlului social al corupției;
- deontologia și pregătirea profesională;
- reglementarea unor tehnici moderne de investigare;
- asigurarea dotărilor necesare aplicării acestora;
- promovarea cooperării și coordonării eforturilor instituționale.

Obiective:

a) Statutul reprezentanților instituțiilor cu atribuții în domeniul prevenirii și controlului social al corupției:

- accesul procurorului la toate informațiile necesare anchetei privind săvârșirea faptelor de corupție, inclusiv la cele deținute de structurile informative și de investigație;
- subordonarea poliției judiciare Ministerului Public;

- elaborarea și promovarea unor mijloace eficiente de protecție a reprezentanților instituțiilor cu atribuții în domeniul prevenirii și controlului social al corupției;

- alinierea fondurilor bugetare la necesitățile funcționării eficiente și performante a sistemului judiciar și asigurarea unui nivel de salarizare corespunzător pentru persoanele cu atribuții în domeniul prevenirii și controlului social al corupției.

b) Deontologia și pregătirea profesională:

- implementarea codurilor deontologice pentru toate categoriile de persoane cu atribuții în domeniul prevenirii și controlului social al corupției;

- instituirea unor norme de confidențialitate și sancțiuni pentru încălcarea acestora de către persoanele care își desfășoară activitatea în cadrul structurii naționale și teritoriale, specializată în controlul social al corupției;

- efectuarea de stagii de pregătire și de specializare profesională a practicienilor;

- crearea unor modalități efective de cooperare internă și internațională între specialiștii în domeniu, în vederea schimbului de informații și de experiență.

c) Tehnici de investigare:

- modificarea cadrului legal actual în sensul introducerii de reglementări privind utilizarea agentului sub acoperire, agentului provocator și a informatorilor în investigarea cazurilor de corupție;

- crearea unui sistem de protecție reală a victimelor și a martorilor infracțiunilor de corupție.

d) Mijloace tehnice:

- dotarea instituțiilor având competențe în domeniu cu mijloace moderne de lucru care să sprijine activitatea de descoperire și de investigare a actelor de corupție: aparatură electronică de supraveghere audio și video, crearea de baze de date informatizate conectate la o rețea computerizată națională și internațională.

e) Cooperarea instituțională:

- consolidarea, la nivelul Secției de combatere a corupției și a criminalității organizate din cadrul Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, precum și al structurilor din teritoriu, a echipelor mixte formate din procurori, polițiști, experți în domeniile financiar, bancar și vamal, specializați în prevenirea și controlul corupției și al criminalității organizate;

- asigurarea coordonării eforturilor instituțiilor cu atribuții în domeniul prevenirii și controlului corupției, în sensul evitării paralelismelor și a dificultăților de comunicare;

- încheierea de protocoale de colaborare între aceste instituții și participarea la programe comune în domeniul prevenirii și controlului social al corupției.

4.1.3. Reforma administrației publice

Obiective ale Programului național de prevenire a corupției:

- Restructurarea administrației publice
- Reforma în managementul sectorului public
- Reforma sistemului de management al resurselor financiare publice

Reforma administrației publice centrale și locale constituie un obiectiv fundamental al Programului de guvernare pe perioada 2001 - 2004, în acest sens Guvernul României promovând principiile restructurării administrației publice, descentralizării serviciilor publice și consolidării autonomiei administrative și financiare, întăririi autorității statului și a răspunderii acestuia, precum și ale coerenței actului administrativ și perfecționării managementului în administrație.

Obiective:

- realizarea stabilității instituționale, corelată cu stabilitatea funcționarilor publici, în scopul asigurării continuității activităților și programelor derulate de autoritățile și instituțiile publice;
- accelerarea procesului de descentralizare a serviciilor publice, însoțită de mecanisme eficiente de angajare a răspunderii;
- constituirea la nivelul ministerelor și al altor instituții publice a unor structuri cu atribuții în implementarea măsurilor preventive cuprinse în planurile sectoriale de acțiune împotriva corupției;
- instituirea unor proceduri interne în cadrul fiecărei instituții publice, prin care să se reglementeze obligații clare și precise privind modul de sesizare a faptelor de corupție;
- reglementarea activității compartimentelor cu atribuții de control, organizate la nivelul autorităților și instituțiilor publice;
- organizații de audit care să investigheze și să publice rapoarte cu privire la orice deturnare a destinației fondurilor publice, urmând să fie prezentate spre analiză comisiilor parlamentare;
- transparența și existența căilor de atac în procesul decizional administrativ. Procedurile administrative trebuie să fie previzibile, transparente și dublate de mecanisme de angajare a răspunderii organului emitent. Ele trebuie să asigure transparența deciziilor, răspunsuri adecvate la petițiile formulate de cetățeni și existența căilor de atac, care includ: sesizarea organului administrativ ierarhic superior, apelul judiciar și avocatul poporului.

A. Reforma în managementul sectorului public

Prevenirea corupției în administrația publică trebuie fundamentată pe reformarea managementului sectorului public prin instituirea și dezvoltarea unui sistem obiectiv de selecție, promovare și evaluare a funcționarilor publici, prin îmbunătățirea calității serviciilor publice, reconsiderarea relației cetățean-funcționar public, stoparea birocrăției și, nu în ultimul rând, prin eliminarea surselor de corupție din administrația fiscală și vamală.

Obiective:

a) Instituirea unui sistem obiectiv de selecție, promovare și evaluare a funcționarilor publici:

- instituirea unui sistem de selecție, promovare și evaluare a funcționarilor publici, precum și a unui sistem de control, bazate exclusiv pe recunoașterea obiectivă a meritelor și performanțelor profesionale;

- elaborarea și implementarea codului deontologic pentru funcționarii publici;

- realizarea unei stricte și precise delimitări a atribuțiilor de serviciu prin intermediul fișei postului, pentru fiecare funcționar;

- stabilirea unui sistem de salarizare pentru personalul din sectorul bugetar, în funcție de pregătirea profesională, gradul de răspundere și de complexitate a atribuțiilor și în raport cu condițiile în care se desfășoară munca, bazat pe recompensarea performanțelor. Se va avea în vedere și regularizarea beneficiilor nesalariale;

- asigurarea transparenței veniturilor persoanelor care își desfășoară activitatea în sectorul bugetar.

b) Îmbunătățirea calității serviciilor publice:

- reproiectarea sistemului de management din instituțiile care oferă servicii publice, în funcție de cererea de servicii și de nevoile consumatorilor;

- crearea unui sistem de supraveghere și control al instituțiilor care desfășoară servicii publice;

- descentralizarea serviciilor publice;

- reducerea tranzacțiilor efectuate cash;

- continuarea reformelor în sistemul sănătății publice și al educației;

- întărirea controlului public asupra prestării serviciilor publice (inclusiv prin sondaje ale opiniei publice, pe baza cărora să se redacteze topuri ale companiilor care activează în acest domeniu).

c) Relația cetățean-funcționar public:

- modificarea și completarea [Legii nr. 188/1999](#) privind Statutul funcționarului public, cu prevederea simplă și clară a drepturilor și obligațiilor ce îi revin în relația cu cetățeanul;

- monitorizarea implementării Codului etic al funcționarilor publici;

- creșterea rigurozității în motivarea și în formularea răspunsurilor, precum și scurtarea termenelor în care autoritățile și serviciile publice au obligația să răspundă solicitărilor cetățenilor;

- prevederea în regulamentele de organizare și funcționare a autorităților și instituțiilor publice a unor norme care să reglementeze relația cetățean-funcționar public;

- adoptarea unei noi legi cu privire la exercitarea dreptului la petiționare;

- asigurarea accesului permanent la informațiile publice și elaborarea unor programe de informare a opiniei publice care să vizeze o mai bună cunoaștere a rolului și atribuțiilor instituțiilor, precum și a procedurilor și formalităților care trebuie respectate pentru a se putea beneficia de un serviciu public.

d) Stoparea birocrăției:

- raționalizarea circuitului documentelor;

- simplificarea procedurilor de emitere de către autoritățile administrative a avizelor, autorizațiilor sau a licențelor necesare în vederea desfășurării unor activități specifice (de exemplu: avize de urbanism, autorizații de construcție);

- înființarea în fiecare instituție din cadrul administrației publice a oficiului unic de primire a solicitărilor cetățenilor.

e) Corupția în administrația fiscală și cea vamală:

- cadrul legislativ care reglementează scutirile de impozite va cuprinde și metodologii clare și precise care să permită aplicarea unitară tuturor beneficiarilor acestora;

- reducerea fiscalității prin diminuarea numărului de taxe și de impozite;

- înființarea cazierului fiscal al contribuabililor ca mijloc de evidență și de urmărire a contribuabililor cu risc fiscal ridicat;

- constituirea unei baze de date la nivel național cuprinzând agenții economici care au restanțe mari la bugetul de stat;

- dezvoltarea și implementarea unui program coerent de educație etică a personalului autorității vamale, precum și intensificarea activității organismului propriu de control și aplicarea fermă a măsurilor de prevenire a corupției în domeniul vamal;

- dezvoltarea fluxului de raportare, informare și popularizare atât a performanțelor, cât și a cazurilor de conduită inadecvată a personalului vamal;

- standardizarea procedurilor de vămuire și de percepere a taxelor vamale, precum și folosirea sistemelor computerizate de control la punctele de trecere a frontierei de stat;

- înființarea ghișeului unic de încasare a taxelor în punctele de control la trecerea frontierei de stat;

- folosirea frecventă a sondajelor de opinie în rândul plătitorilor de taxe și impozite.

B. Reforma sistemului de management al resurselor financiare publice

Obiective:

- instituirea unor proceduri transparente în domeniul achizițiilor publice și al privatizării, precum și specializarea funcționarilor publici însărcinați cu aplicarea legislației în aceste domenii;
- asigurarea unui control eficient al execuției bugetare (sistemul trezoreriei);
- limitarea fondurilor și a tranzacțiilor extrabugetare;
- fundamentarea temeinică a prevederilor bugetare pentru venituri;
- asigurarea unui sistem performant de audit intern și extern care să furnizeze Guvernului și Parlamentului rapoarte privind modul de gestionare și administrare a fondurilor publice.

4.2. Crearea unui sector privat competitiv

Concentrarea puterii economice la nivelul unui număr redus de societăți comerciale, precum și neparticiparea sectorului privat la procesul de luare a deciziilor fundamentale pentru mediul de afaceri conduc la vulnerabilitatea statului în fața mecanismelor de acaparare "state capture". Crearea unui sector privat competitiv constituie o prioritate a politicii economice a României, în acest sens impunându-se reformarea legislației comerciale, reglementarea strictă a regimului societăților comerciale cu capital de stat, promovarea competiției economice și cooperarea cu asociațiile patronale.

Obiective:

- a) Reforma legislației comerciale:
 - simplificarea și sistematizarea legislației comerciale;
 - reglementarea corespunzătoare a activității regiilor autonome și a altor entități care nu își desfășoară activitatea în condiții depline de concurență;
 - reducerea birocrăției în domeniul înregistrării societăților comerciale, inclusiv prin concentrarea procedurilor ce trebuie efectuate într-o singură clădire;
 - simplificarea și clarificarea procedurilor de realizare a inspecțiilor la agenții economici;
 - necesitatea introducerii unor proceduri puțin costisitoare de atacare a deciziilor administrative de către agenții economici.
- b) Regimul societăților comerciale cu capital de stat:
 - declararea publică a proprietății acțiunilor;
 - introducerea publicării de rapoarte de audit standardizate elaborate de entități independente;
 - stabilirea unui cadru legal eficient pentru a asigura exercițiul drepturilor creditorilor;
 - aplicarea susținută a standardelor etice în afaceri.
- c) Promovarea competiției economice:
 - transparență în domeniul privatizării și al reglementărilor în materie;
 - necesitatea privatizării structurilor economiei de stat, mai ales a celor din domeniul extragerii și prelucrării resurselor și al infrastructurii;

- restructurarea competitivă prealabilă a agenților economici supuși procesului de privatizare;
- elaborarea legii antimonopol și împotriva practicilor comerciale neloiale;
- creșterea transparenței în ceea ce privește structura parteneriatului agenților economici și a operațiunilor comerciale și bancare, în special prin: declararea patrimoniului, ținerea unor registre eficiente, supravegherea operațiunilor comerciale de către o structură independentă.

d) Asociații patronale:

- cooperarea cu asociațiile patronale ca structuri legitime de reprezentare a intereselor colective în procesul de elaborare a actelor normative în materie.

4.3. Reforma legislativă

Reforma legislativă urmărită de Guvernul României contribuie la consolidarea statului de drept, la stabilitatea și securitatea vieții sociale și la dezvoltarea unei economii de piață viabile.

Obiective:

- modificarea și completarea legislației privind prevenirea și controlul corupției și al spălării banilor, pentru deplina armonizare a legislației interne cu acquisul comunitar;
- elaborarea și adoptarea legislației speciale privind prevenirea și controlul criminalității, cu referire specială la prevenirea și controlul traficului de persoane și al criminalității prin intermediul sistemelor informatice;
- modificarea și completarea legislației în sensul asigurării protecției martorilor și a victimelor;
- elaborarea unui nou cod penal, în contextul unificării legislației penale la nivel european. Noul cod penal trebuie să fie un instrument funcțional de realizare a politicii penale prin care societatea să fie mai bine apărată împotriva unor fenomene cu profunde implicații asupra societății, cum ar fi fenomenul corupției;
- modificarea și completarea Codului de procedură penală în lumina deciziilor Curții Constituționale și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului;
- îmbunătățirea legislației comerciale, reforma cadrului legislativ privind falimentul, precum și a procedurii falimentului judiciar cu caracter transnațional;
- crearea unui mecanism eficient de consultare și de informare a comunității cu privire la adoptarea legislației (accesul publicului la proiectele de lege de interes general).

5. TRANSPARENȚĂ ÎN ACTIVITATEA POLITICĂ

Corupția are o accentuată dimensiune politică determinată de posibilitatea includerii în sfera manifestării acestui fenomen a înalților demnitari ai statului, a liderilor politici și a partidelor politice.

Starea globală a societății se poate deteriora dacă legile, exercițiul politic și comercial permit celor care dețin puterea să câștige, prin practici ilicite, noi resurse, noi zone de influență, accentuând inegalitatea socială și punând în pericol chiar ordinea politică democratică.

Obiective:

- reglementarea riguroasă a regimului imunităților;
- reglementarea conflictului de interese (regimul incompatibilităților);
- elaborarea unei grile de evaluarea proiectelor de acte normative, astfel încât acestea să nu poată fi folosite pentru satisfacerea unor interese de grup sau clientelare;
- reglementarea activităților de lobby;
- reglementarea simplă și clară a regulilor de finanțare a partidelor politice și a campaniilor electorale;
- reglementarea modalităților de control asupra surselor de finanțare a partidelor politice și asupra modului de cheltuire a resurselor.

6. COOPERAREA INTERNAȚIONALĂ

Prevenirea corupției constituie o preocupare constantă a organismelor internaționale, în acest sens fiind elaborată și adoptată o serie de documente internaționale care reglementează problematica luptei anticorupție. Programul respectă prevederile celor mai importante documente elaborate în domeniu de organizațiile și organisme internaționale.

Document internațional
criminalității

Convenția O.N.U. împotriva

protocoale

organize transnaționale, precum și
adiționale

Stadiul semnării/ratificării
decembrie 2000.

- A fost semnată de România în

ratificarea

- Au fost începute formalitățile pentru
convenției.

privind

- A fost adoptată [Legea nr. 296/2001](#)

proiectul de lege

extrădarea.

- A fost aprobat de către Guvern

traficului de persoane.

a Guvernului

unor fapte săvârșite în afara teritoriului țării de cetățeni români sau de persoane fără cetățenie domiciliante în România.

Obligații prevăzute de - Definierea unor termeni și incriminarea unor fapte penale conform convenției și convenție

protocoalelor:

- grup criminal organizat
- grup structurat
- trafic de persoane
- infracțiune de natură transnațională săvârșită de un grup criminal organizat
- participarea la un grup organizat
- spălarea produsului infracțiunii
- obstrucționarea bunei funcționări a justiției
- infracțiune cu caracter grav
- faptele de corupție ale unui agent public străin sau funcționar internațional
- Reglementarea răspunderii penale a persoanelor juridice
- Ridicarea secretului bancar
- Protecția martorilor
- Extradarea și asistența juridică
- Măsuri de prevenire și control al criminalității organizate

Măsuri - Elaborarea și adoptarea proiectului legii pentru ratificarea convenției și a celor două protocoale adiționale

prevenirea - Adoptarea proiectului legii privind și combaterea traficului de persoane

prevenirea - Modificarea Legii nr. 21/1999 pentru și sancționarea spălării banilor

privind - Elaborarea și adoptarea unei legi

criminalității prevenirea și combaterea organizate

legii
modificare a
de corupție
modificarea
procedură penală
judiciară în
prevenire și
naționale de
criminalității

- Elaborarea și adoptarea proiectului privind protecția martorului
- Elaborarea și adoptarea legii de Legii nr. 78/2000 privind prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor
- Elaborarea și adoptarea legii pentru Codului penal și a Codului de
- Adoptarea legii privind asistența materie penală
- Implementarea Planului național de combatere a traficului de persoane
- Elaborarea și adoptarea strategiei prevenire și combatere a organizate

Document internațional Convenția penală a Consiliului European privind corupția

Stadiul semnării/ratificării - A fost semnată de România la 27 ianuarie 1999.

de lege

Parlamentului.

Obligații prevăzute de convenție pasivă

străini,

străine,

internaționale,

sectorul privat

infracțiunilor

- Guvernul României a aprobat proiectul privind ratificarea convenției.
- Proiectul de lege a fost înaintat
- Incriminarea următoarelor fapte:
 - infracțiuni de corupție activă sau săvârșite de funcționari publici membri ai adunărilor publice funcționari ai organizațiilor membri ai adunărilor parlamentare internaționale
- corupția activă și pasivă în
- spălarea banilor ca produs al de corupție

juridice
activă, trafic
săvârșite în
fizică etc.
Măsuri
prevenirea
legii
modificare a
de corupție
modificarea
procedură penală
prevenire
acțiune

- Reglementarea răspunderii persoanelor pentru infracțiunile de corupție de influență și spălare de bani, beneficiul lor de către o persoană
- Adoptarea legii de ratificare
- Modificarea Legii nr. 21/1999 pentru și sancționarea spălării banilor
- Elaborarea și adoptarea proiectului privind protecția martorului
- Elaborarea și adoptarea legii de Legii nr. 78/2000 privind prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor
- Elaborarea și adoptarea legii pentru Codului penal și a Codului de
- Implementarea Programului național de a corupției și a Planului național de împotriva corupției

Document internațional

Convenția civilă a Consiliului European privind corupția

Stadiul semnării/ratificării - A fost semnată de România la 4 noiembrie 1999.

de lege

- Guvernul României a aprobat proiectul privind ratificarea convenției.
- Proiectul de lege a fost înaintat

Parlamentului.

Obligații prevăzute să permită de convenție care au

- Crearea unui cadru legal intern care despăgubirea efectivă a persoanelor suferit un prejudiciu în urma faptele de corupție, inclusiv obținerii unei compensații

comiterii unei

posibilitatea

Măsuri

- Adoptarea legii de ratificare

prevenire
acțiune

- Implementarea Programului național de
a corupției și a Planului național de
împotriva corupției

Document internațional
spălarea,
confiscarea

Convenția Consiliului Europei privind
descoperirea, sechestrarea și
produselor infracțiunii

Stadiul semnării/ratificării - A fost semnată de România la 18
martie 1997.

Obligații prevăzute
de convenție
infracțiunilor
juridice

Măsuri
ratificarea
prevenirea
modificarea

- Incriminarea faptei de spălare a
infracțiunii conform convenției
- Măsuri de confiscare a produsului
cu caracter transnațional
- Răspunderea penală a persoanelor
- Ridicarea secretului bancar
- Extrădarea și asistența juridică
- Elaborarea și adoptarea legii pentru
convenției
- Modificarea Legii nr. 21/1999 pentru
și sancționarea spălării banilor
- Elaborarea și adoptarea legii pentru
Codului penal și a Codului de
procedură penală

Document internațional
corupției
tranzacții

Convenția OECD privind lupta împotriva
în rândul funcționarilor străini în
comerciale internaționale

Stadiul semnării/ratificării - Nu este semnată.
pentru
drepturi

- Au fost declanșate formalitățile
dobândirea statutului de membru cu

combaterea depline în grupul de lucru privind

Obligații prevăzute de convenție tranzacțiile funcționarilor publici organizațiilor infracțiunilor juridice activă, trafic săvârșite în fizică etc. Măsuri dobândirea depline în corupției în internaționale parte la și modificare a de corupție prevenirea modificarea procedură penală prevenire acțiune

depline în grupul de lucru privind corupției în tranzacțiile comerciale internaționale.

- Incriminarea unor fapte penale:
 - corupția activă și pasivă în comerciale internaționale a publici naționali, funcționarilor străini și a funcționarilor internaționale
 - spălarea banilor ca produs al de corupție
 - traficul de influență
- Reglementarea răspunderii persoanelor pentru infracțiunile de corupție de influență și spălare de bani, beneficiul lor de către o persoană
 - Accelerarea procedurilor privind statutului de membru cu drepturi grupul de lucru privind combaterea tranzacțiile comerciale
- Acceptarea României de către OECD ca grupul de lucru, urmată de semnarea ratificarea convenției
- Elaborarea și adoptarea legii de Legii nr. 78/2000 privind prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor
- Modificarea Legii nr. 21/1999 pentru și sancționarea spălării banilor
- Elaborarea și adoptarea legii pentru Codului penal și a Codului de
- Implementarea Programului național de a corupției și a Planului național de împotriva corupției

Ratificarea în regim de urgență a convențiilor privind corupția va alinia cadrul normativ din România la exigențele legislației comunitare și va asigura condițiile pentru prevenirea și controlul corupției potrivit standardelor internaționale.

Alte documente internaționale relevante în domeniul prevenirii și controlului social al corupției:

a) Organizația Națiunilor Unite:

- Codul de conduită pentru funcționari publici (Rezoluția nr. 51/59 din 12 decembrie 1996);

- Declarația Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției și mitei în tranzacțiile comerciale internaționale (Rezoluția nr. 51/191 din 21 februarie 1997);

- Acțiunea împotriva corupției și mitei în tranzacții comerciale internaționale (Rezoluția nr. 53/176 din 25 ianuarie 1999);

- Rezoluția cu privire la prevenirea și combaterea practicilor coruptive și transferului ilegal de fonduri (Rezoluția nr. 55/188 din 20 decembrie 2000);

- Programul global anticorupție din 23 aprilie 1999.

b) Consiliul Europei:

- Cele 20 de principii privind lupta împotriva corupției, emise de Consiliul Europei - Rezoluția nr. 97/24, adoptată de Comitetul de Miniștri la 6 noiembrie 1997;

- Grupul de state de luptă împotriva corupției (GRECO) - Rezoluția nr. 99/5, adoptată la 1 mai 1999. România este membru fondator al GRECO.

c) Uniunea Europeană:

- Pactul de preaderare privind criminalitatea organizată, cu țările candidate din Europa Centrală și de Est și Cipru;

- Convenția privind lupta împotriva corupției în care sunt implicați funcționari ai Comunităților Europene sau funcționari ai statelor membre ale Uniunii Europene;

- Protocolul încheiat în temeiul articolului K.3 din Tratatul Uniunii Europene, adițional la Convenția cu privire la protejarea intereselor financiare ale Comunităților Europene;

- Acțiunea comună din 22 decembrie 1998, adoptată de Consiliu în temeiul articolului K.3 din Tratatul Uniunii Europene, privind corupția în sectorul privat (98/742/JAI).

Obiective:

- ratificarea documentelor internaționale în materie;

- adoptarea de către România a unui rol activ în cadrul formelor de cooperare internațională - GRECO, PACO și Pactul de stabilitate;

- dezvoltarea schimbului de informații între instituțiile române și străine cu atribuții în domeniul prevenirii și controlului social al corupției, în vederea asigurării operativității acțiunilor de urmărire, cercetare și, după caz, a extrădării persoanelor care au săvârșit infracțiuni de corupție pe teritoriul României.

7. COOPERAREA INSTITUȚIILOR STATULUI CU SOCIETATEA CIVILĂ

Un obiectiv major al politicii de prevenire îl constituie implicarea societății civile în acțiunile de prevenire a corupției și informarea opiniei publice cu privire la costurile, cauzele și consecințele corupției.

7.1. Rolul organizațiilor neguvernamentale:

- elaborarea și derularea unei campanii permanente care să aibă ca obiect conștientizarea de către opinia publică a pericolului reprezentat de corupție;
- formularea și promovarea de către aceste organizații a unor planuri de acțiune împotriva corupției;
- elaborarea și publicarea de materiale informative privind legislația și măsurile împotriva corupției;
- monitorizarea de către aceste organizații a acțiunilor și deciziilor Guvernului care au relevanță în domeniul prevenirii și controlului social al corupției;
- utilizarea sondajelor de opinie și a evaluărilor-diagnostic privind evoluția fenomenului corupției.

7.2. Rolul mass-media:

- informarea corectă a opiniei publice cu privire la fenomenul corupției și la demersurile autorităților în domeniul prevenirii și controlului social al corupției, inclusiv prin organizarea de seminarii, conferințe și ateliere de lucru pe această temă;
- asigurarea libertății presei, ale cărei eforturi de a descoperi fapte de corupție trebuie încurajate;
- participarea reprezentanților instituțiilor cu atribuții în prevenirea și controlul social al corupției la conferințe de presă, emisiuni informative de radio sau de televiziune și la alte acțiuni de acest gen.

7.3. Educația civică

Promovarea educației civice, în special în rândul tineretului, reprezintă o latură importantă a prevenirii fenomenului corupției și impune derularea unor programe specifice în centrele de învățământ, în special în licee și universități.

Obiectiv:

- includerea în programele școlare și universitare a unor cursuri de educație civică care să asigure studiul elementelor de bază privind sistemul judiciar, administrația publică, legislația.

8. IMPLEMENTAREA ȘI MONITORIZAREA ÎNDEPLINIRII OBIECTIVELOR PROGRAMULUI NAȚIONAL DE PREVENIRE A CORUPȚIEI

În vederea asigurării coordonării și monitorizării acțiunilor de implementare a Programului național de prevenire a corupției, în cadrul Comitetului Național de Prevenire a Criminalității se constituie Grupul central de analiză și coordonare a activităților de prevenire a corupției. Grupul își va desfășura activitatea sub coordonarea Corpului de control al primului-ministru, în cadrul său urmând să fie cooptați experți din cadrul instituțiilor cu atribuții în prevenirea și controlul social al corupției, precum și reprezentanți ai societății civile - organizații neguvernamentale și ai organismelor internaționale.

Obiectivele Grupului central de analiză și coordonare a activităților de prevenire a corupției:

8.1. Monitorizarea implementării programelor de prevenire a corupției:

- monitorizarea implementării Programului național de prevenire a corupției;
- definitivarea Planului național de acțiune împotriva corupției, precum și elaborarea, în colaborare cu instituțiile interesate, a planurilor sectoriale de prevenire a corupției, cu prevederea clară a obiectivelor, a etapelor de punere în aplicare și a instituțiilor responsabile cu realizarea acestora;
- monitorizarea implementării Planului național de acțiune împotriva corupției și a planurilor sectoriale.

8.2. Dezvoltarea cooperării interinstituționale și a relației cu societatea civilă:

- facilitarea cooperării între instituțiile cu atribuții în domeniul prevenirii corupției, precum și între acestea și societatea civilă;
- coordonarea eforturilor acestor instituții prin facilitarea schimbului de informații, încurajarea desfășurării în comun a unor acțiuni, obținerea resurselor umane sau tehnice necesare unor acțiuni de amploare, identificarea și soluționarea principalelor impedimente apărute în practică;
- oferirea unei imagini complete și coerente a eforturilor autorităților române în acest domeniu.

8.3. Constituirea unei baze de date:

- constituirea unei baze de date informatizate care să centralizeze date statistice privind evoluția fenomenului corupției în România și pe plan internațional, rezultate ale sondajelor de percepție a corupției, studii

criminologice, inițiative și proiecte interne și internaționale de prevenire și control social al corupției;

- furnizarea acestor date instituțiilor interesate.

8.4. Informarea Comitetului Național de Prevenire a Criminalității:

- elaborarea semestrială a unui raport privind stadiul implementării Programului național de prevenire a corupției și a Planului național de acțiune împotriva corupției;

- elaborarea, ori de câte ori este cazul, de rapoarte privind cele mai importante acțiuni, principalele dificultăți apărute în practică și propuneri pentru îmbunătățirea cadrului legislativ sau instituțional în acest domeniu;

- elaborarea și publicarea anuală a unui raport privind evoluția fenomenului corupției, cu analizarea cauzelor, consecințelor și a soluțiilor ce se impun.

PLAN NAȚIONAL DE ACȚIUNE ÎMPOTRIVA CORUPȚIEI 2001 - 2004*)

*) Rubricile 5, 6 și 7 se completează și se actualizează după aprobarea direcțiilor generale ale Planului național de acțiune împotriva corupției în procesul de implementare a Programului național de prevenire a corupției.

Obiectivul de Termen performanță	Modalități de realizare	Instituția	Partener	Criteriu responsabilă
1	2	3	4	6

Cercetare și evaluare

Identificarea Concluzii Iunie cauzelor pertinente 2002 corupției și a punctelor de vulnerabilitate la corupție diminuarea	- Inventarierea și diseminarea studiilor și cercetărilor realizate până în prezent în domeniul prevenirii	Comitetul Național de Prevenire a Criminalității în tății în cu: prevenirii	- Consiliul Național de Delegația Comisiei Europene colaborare - Banca - Ministerul	- Legislativ care să conducă găsierea în România pentru Mondială

fenomenului	corupției	Justiției	- Agenții
	- Analiza informațiilor existente, provenite din diferite surse (mass-media, organizații ne-guvernamentale etc.) și identificarea nevoilor de cercetare pentru viitor	- Ministerul Public de Interne - Direcția generală de informații a apărării din cadrul Ministerului Apărării Naționale - Serviciul Român de Informații	ale Națiunilor Unite - Reprezen- tanții catedrelor de profil din mediile universitare - Organizații negu- vernamentale - Institutul Național de Criminologie*)
Realiza-	Decembrie	- Serviciul	-
2002	acestora într-o de bază de date națională	Informații Externe	rea bazei de date
Propuneri de 2002	Trim. IV legislației anticorupție existente, a corelării acestora cu acquisul comunitar și prezentarea de propuneri legislative	- Ministerul și Prognozei - Ministerul Finanțelor Publice	-
modificare legislației		Informații-	concrete
			lor
			Publice
			a Dezvoltării

5. Factori de risc:

- Abordare superficială și lipsa de cooperare între instituțiile responsabile și parteneri

*) Urmează să fie înființat.

Elaborarea de Creșterea Trim. II planuri încrederii sectoriale de acțiune în împotriva instituțiilor-	- Adoptarea unui plan de acțiune sectorial pentru	Comitetul Național de Prevenire a Criminalității în	- Consiliul Legislativ	-
			- Delegația Comisiei	opinie publice
				Europene în

corupției statului	fiecare domeniu	colaborare cu:	România - Banca	le -
Diminua-	vulnerabil la corupție: justiție, administrație publică, finanțe publice etc., cu prevederea obiectivelor, măsurilor legislative, instituționale și de altă natură, a termenelor de îndeplinire și a instituției responsabile de realizarea acestuia	- Ministerul Justiției - Ministerul Public de Interne - Instituții și ministere cu atribuții în domeniul siguranței naționale - Ministerul Administra- ției Publice - Ministerul Finanțelor Publice - Ministerul Informații- lor Publice - Ministerul Dezvoltării și Prognozei	Mondială - Agenții ale Națiunilor Unite - Institutul Național de Criminologie - Organizații neguvernamen- tale - Reprezen- tanții catedrelor de profil din mediile universitare	rea nivelului corupției

5. Factori de risc:

- Întârziere și formalism în întocmirea și punerea în aplicare a planurilor de acțiune

Măsuri
preventive

Coduri de Adoptarea Trim. III conduită 2002	- Adoptarea de coduri etice (deontologice) pentru magistrați,	- Comitetul Național de Prevenire a Criminali- tății în	- Organizații neguvernamen- tale - Mass-media - Organizații	- și imple- mentarea codurilor de
conduită	polițiști, funcționari vamali, funcționari publici și alte categorii de funcționari -	colaborare cu ministerele și instituțiile implicate	sindicale	Organizarea
2002-2004	de cursuri și			

2001-2004	seminarii privind deontologia profesională - cunoașterii de către public a drepturilor și obligațiilor prevăzute de codurile deontologice - Stabilirea unui mecanism de monitorizare a respectării codurilor de conduită - Întărirea rolului Agenției Naționale a Funcționarilor Publici	Asigurarea

5. Factori de risc:

- Disfuncționalități în crearea unui sistem sancționator pentru cazul încălcării prevederilor codurilor

Declarația Trim. IV averilor legii 2001 eliminării posibilită- declararea	- Evaluarea legislației în vigoare privind declararea averilor, procedura declarării averilor, eficiența acestei proceduri - Instituirea unui mecanism de monitorizare a implementării prevederilor legii	- Comitetul Național de Prevenire a tății în colaborare cu ministerele și implicate	- Consiliul de Legislativ - Organizații Criminali- în în	- Modifi- carea în sensul negu- vernamentale țiilor de eludare a acesteia prin ne- instituțiile averii

5. Factori de risc:

- Legea existentă să fie considerată suficientă

Reglementarea Limitarea Trim. IV imunităților 2002	- Propunerea de măsuri în vederea reglementării imunității-	- Ministerul Justiției	- Consiliul Legislativ	- aplicabi- lității lor de orice natură

5. Factori de risc:

- Disfuncționalități în procesul de modificare a reglementării imunităților

Reglementarea Adoptarea Trim. I conflictului 2002 de interese (regimul incompati- bilităților)	- Evaluarea legislației actuale privind conflictul de interese -	- Ministerul Justiției	- Consiliul Legislativ	- legii Inițierea proiect

Trim. III
2002

unui
de lege care
să reglementeze
conflictul de
interese

5. Factori de risc:

- Disfuncționalități în procesul de modificare a reglementărilor în vigoare

Reglementarea Adoptarea Trim. I lobbyului 2002	- Evaluarea legislației actuale privind lobbyul - Inițierea unui proiect de lege privind lobbyul	- Ministerul Justiției	- Consiliul Legislativ	- legii privind lobbyul

5. Factori de risc:

- Dificultăți în procesul de adoptare a activităților de lobby

Reglementarea Asigura- finanțării trans- partidelor politice și finanțării a campaniilor partidelor electorale de a fondurilor Trim. II 2002	- Evaluarea Trim. IV legislației actuale și privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale -	- Ministerul Justiției - Ministerul privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale unui lege privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale	- Consiliul Legislativ -	- rea parenței Finanțelor Publice politice și a modului utilizare Inițierea de

5. Factori de risc:

- Dificultăți în procesul de definire a regulilor de finanțare a partidelor politice

Accesul la Adoptarea 2001-2002 informații și protecția datelor la personale informații	- Evaluarea legislației actuale privind accesul la informații - Accelerarea procedurii de adoptare a legii privind accesul la informații	- Ministerul Informații- lor Publice - Ministerul Justiției	- Consiliul Legislativ - Avocatul Poporului -	- legilor privind accesul Organizații și protecția datelor personale - Luarea măsurilor necesare pentru aplicarea eficientă a acestor legi - unei

Derularea

de campanii
 conștienți- zăre a
 principale- lor
 la prevederi
 informații ale legii
 privind
 accesul

5. Factori de risc:

- Dificultăți în procesul de adoptare a legilor respective

Consolidarea
 capacității
 de combatere
 a corupției

Structuri 2001-2004 specializate de combatere a corupției reflectate scăderea diferențe- dintre criminali- reală descoperită materia	Întărirea rolului: - Secției de combatere corupției și a criminalității organizate din cadrul Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție;	- Ministerul - Delegația Justiției Comisiei Europene în Public - Ministerul - Banca de Interne - Ministerul - Agenții Finanțelor Unite - Direcția Vănilor	- Perfor- manțe concrete România în Mondială ale lor Națiunilor tatea și cea negu- vernamentale în

- serviciilor
și birourilor
de combatere a
corupției și
criminalității
organizate în
cadrul
parchetelor de

pe lângă
 curțile de
 apel, respectiv
 tribunale;
 - Direcției
 Poliției
 economico-
 financiare din
 cadrul
 Inspectoratului
 General al
 Poliției și
 formațiunile
 specializate
 subordonate

5. Factori de risc:

- Insuficiența resurselor umane
- Lipsa fondurilor necesare

Statutul 2001-2004 reprezen- în tanților investiga- instituțiilor cu atribuții în domeniul corupție prevenirii și combaterii finalitate corupției	- Procurorul trebuie să aibă acces la toate informațiile necesare în ancheta privind săvârșirea corupție, inclusiv la cele deținute de structurile informativ și de investigație -	- Ministerul - Justiției Public - Ministerul de Interne - Ministerul de Publice - Ministerul Administra- ției Publice	- Consiliul Suprem de - Ministerul Țării	- Opera- tivitate Apărare a rea cazurilor de și o bună Finanțelor judiciară
Trim. IV 2002	-	-	-	Subordonarea
2001-2004	-	-	-	Dezvoltarea
	mijloacelor de protecție a magistratului, polițistului, ofițerului de informații, agentului sub acoperire și			

informatorului
-
2001-2004

Asigurarea

unui nivel
decent de trai
și de
salarizare
pentru
reprezentanții
instituțiilor
cu atribuții în
domeniul
prevenirii și
combaterii
corupției

5. Factori de risc:

- Nemodificarea legislației în vigoare
- Lipsa de fonduri

Pregătire 2001-2004 profesională specializată fesionişti de soluționare cauzelor corupție	- Efectuarea de stagii de pregătire și cursuri de perfectiune profesională atât pentru practicienii debutanți, și pentru cei cu experiență - Crearea unor modalități efective de cooperare internațională între specialiștii în domeniu, în vederea schimbului de informații și de experiență (de exemplu: Tempus, Octopus)	- Ministerul Justiției - Ministerul Public - Ministerul de Interne - Oficiul Național de Combatere a Spălării Banilor - Direcția Generală a Vămirilor - Centrul SECI	- Delegația Comisiei Europene în Public - Banca Mondială - Agenții ale Națiunilor Prevenire și - Organizații negu- vernamentale	- Crearea unui corp de pro- România - Celeri- tatea și calitatea modului Unite a de

5. Factori de risc:

- Programe de pregătire ineficiente
- Lipsa fondurilor necesare

Mijloace 2001-2004 tehnice punzătoare	- Asigurarea mijloacelor tehnice necesare în activitatea descoperire și investigare a faptelor de corupție (de exemplu: aparatura electronică de supraveghere audio și video, crearea de baze de date conectate la o rețea computerizată națională și internațională etc.)	- Ministerul de Justiției - Ministerul Public de Interne - Ministerul Finanțelor Publice	- Delegația Comisiei Europene în România - Ministerul Mondială - Agenții ale Națiunilor Unite - Organizații negu- vernamentale	- Dotarea tehnico- materială cores- - Banca

5. Factori de risc:

- Lipsa de fonduri

Tehnici 2001-2002 investigative cadru combaterii fenomenului	- Modificarea legislației în sensul utilizării agentului sub acoperire mijloacelor supraveghere electronică necesare, a informativului în activitățile de descoperire a infracțiunilor de corupție - Asigurarea protecției martorului în investigarea și probarea cazurilor de corupție	- Ministerul de Justiției - Ministerul Public și a de	- Crearea unui legal cores- punzător Interne de corupției

5. Factori de risc:

- Neadoptarea unei legislații specifice

Reforma
institu-
țională

Reforma Trim. I sistemului 2002 judiciar independent Independență, autoritate, pro- actului fesionalism și promovare Creșterea pe criterii obiective în de magistratură	- Modificarea <u>Legii pentru</u> <u>organizarea</u> <u>judecătorească</u> <u>nr. 92/1992</u> , în sensul sporirii rolului și ponderii Consiliului Superior al Magistraturii în selectarea, numirea, promovarea și eliberarea din funcție a magistraților pe criterii strict obiective și profesionale - Reconside- rarea rolului parchetelor și al procurorului în vederea asigurării autorității și independenței reale a Ministerului Public	- Ministerul Justiției Public - Consiliul Superior al Magistra- turii	- Consiliul Legislativ - Ministerul profesionale ale magistraților - Delegația Comisiei Europene în România - Banca Mondială - Agenții ale Națiunilor Unite - Organizații negu- vernamentale	- Exerci- țiul Asociațiile și imparțial al de - calității actului justiție

5. Factori de risc:

- Întârzierea modificării legislației
- Opoziție la reconsiderarea rolului Parchetului

Managementul - Dezvoltarea - Ministerul - Delegația -
 Funcțio- 2001-2004
 instanței/
 Parchetului programelor de Justiției Comisiei narea cu
 a management al - Ministerul Europene în eficiență
 instituții- instanței/ Public România
 Parchetului - Consiliul - Banca lor
 - Introducerea Superior al Mondială -
 Creșterea de metode Magistra- - Agenții ale trans-
 moderne de turii Națiunilor parenței
 în repartizare a Unite
 activitatea cauzelor, - Organizații organelor
 precum și negu- judiciare
 verificarea vernamentale
 soluționării
 cu celeritate
 a acestora

5. Factori de risc:

- Implementarea necorespunzătoare a programelor care ar genera
 aprecieri nerealistice privind eficiența lor

Reforma
 adminis-
 trației
 publice

Relația - Asigurarea - Ministerul - Asociațiile -
 Creșterea 2001-2004
 cetățean- respectării de Adminis- profesionale calității
 funcționar către de Administrației trației ale
 serviciilor funcționarii Publice funcționarilor publice
 publici a - Agenția publici -
 Creșterea obligațiilor Națională a - Organizații
 încrederii ce le revin în Funcționari- sindicale în
 relația cu lor Publici - Banca
 funcționa- cetățeanul Mondială rii
 publici - Agenții ale
 Națiunilor
 Unite
 - Organizații
 negu-
 vernamentale

5. Factori de risc:

- Neîndeplinirea atribuțiilor de serviciu

Selecția Funcțio- nari- lor publici pregătiți	- 2001-2004 unui sistem de selectare, promovare și evaluare periodică, conform legii, a funcționarilor publici, bazat exclusiv pe recunoașterea obiectivă a meritelor și performanțelor profesionale	- Instituirea Adminis- trației Publice Națională a Funcționari- lor Publici	- Ministerul - Agenția - Organizații sindicale - Banca Mondială - Agenții ale Națiunilor Unite - Organizații negu- vernamentale	- Asociațiile nari publici bine publici pro- fesional

5. Factori de risc:

- Nerespectarea criteriilor eficiente și obiective de selecție

Stoparea Operati- birocrăției soluționa- cetățenilor Elimina- ineficiente Înființa-	- 2001-2004 rea circuitului documentelor - Simplificarea procedurilor de emitere de către autoritățile administrative a avizelor, autorizațiilor sau licențelor - Înființarea, acolo unde s-ar dovedi eficient, a oficiului unic de primire a solicitărilor cetățenilor	- Raționaliza- rea circuitului documentelor Publice - Agenția Mondială lor Publici - Agenții ale Națiunilor Unite - Organizații	- Ministerul - Agenția profesionale trației funcționarilor publici Națională a Mondială - Agenții ale Națiunilor Unite negu- vernamentale	- Asociațiile vitate în ale rea cererilor - Banca - rea verigilor Unite - rea ghișeului unic

5. Factori de risc:

- Organizare ineficientă
- Formalism în exercitarea controlului de către manageri

Reforma Diminua-	- Dezvoltarea	- Ministerul	- Organizații	-
2001-2004	și aplicarea	Finanțelor	negu-	rea
sistemului fenome- finanțelor publice în	unei legislații Publice simple și clare	Ministerul	- Organizații	nului de corupție
operațiuni-	privind regimul Adminis- trăției Publice	patronale		domeniu - Trans- parența
utilizarea	- Organizarea unor sesiuni de instruire			lor ce implică
Aplicarea	pentru funcționarii publici			banului public
legislației	însărcinați cu aplicarea			unitară a
materie	legislației			în
	privind achizițiile publice și privatizarea, interpretarea și clarificarea reglementărilor cu caracter fiscal sau referitoare la obligații asociate autorizațiilor, permiselor și licențelor			

5. Factori de risc:

- Legislație ambiguă și neclară
- Interpretarea și aplicarea incorectă și arbitrară a legislației

Cooperarea
inter-
națională

Semnarea/ Ratifica-	- Ratificarea	- Parlamen-	- Delegația	-
2001-2004	convențiilor	tul	Comisiei	rea con-
convențiilor	penală și	- Ministerul	Europene în	vențiilor

de	civilă privind	Justiției	România	în regim
	corupția, adoptate de Consiliul Europei și semnate de România - Convenția Consiliului Europei privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii - Convenția OECD privind combaterea corupției în rândul funcționarilor străini în tranzacții internaționale; Convenția Organizației Națiunilor Unite privind criminalitatea organizată transnațională	- Ministerul Afacerilor Externe - Ministerul Integrării Europene	- Consiliul Legislativ - Reprezen- tanțele organizații- lor inter- naționale - Organizații negu- vernamentale	urgență

5. Factori de risc:

- Întârzierea ratificării convențiilor

Armonizare	- Modificarea	- Ministerul	- Consiliul	-
Implementare	2001-2002			
legislativă	prevederilor <u>Legii nr. 78/2000</u>	Justiției - Ministerul și	Legislativ ale	tarea în sistemul Afacerilor
legislativ	<u>Legii nr. 21/1999</u> - Reglementarea clară a răspunderii pentru săvârșirea faptelor de corupție în tranzacțiile internaționale - Instituirea răspunderii	Externe - Ministerul Integrării Europene		a pre- vederilor con- vențiilor

penale a
 funcționarului
 internațional
 pentru
 săvârșirea
 faptelor de
 corupție
 - Instituirea
 răspunderii
 penale a
 persoanei
 juridice

5. Factori de risc:

- Întârzierea armonizării legislației

Cooperarea Adoptarea 2001-2004 inter- națională și programe inter- naționale cooperarea de asistență	- Participarea la formele de cooperare internațională: GRECO, PACO, Pactul de stabilitate, OECD etc. - Adoptarea de programe internaționale de asistență în vederea implementării programelor anticorupție	- Ministerul Justiției Public - Ministerul de Externe - Ministerul Integrării Europene	- Ministerul Comisiei Europene în România - Banca de Interne - Agenții ale Națiunilor Unite - Organizații negu- vernamentale	- Delegația de către România a unui rol activ în Mondială inter- națională - și implemen- tarea de programe asistență în corupției

5. Factori de risc:

- Lipsa de fonduri
- Resurse umane insuficiente

Relația cu
 societatea
 civilă

Campanii de Creșterea 2001-2004 conștientiza- re a	- Derularea unei campanii de conștientizare	- Comitetul Național de Prevenire a Crimi-	- Avocatul Poporului - Consiliul Legislativ	- nivelului de implicare

comunității	de către	nalității	- Delegația
prevenirea	societate a cauzelor,	- Ministerul Comisiei Justiției	în Europene în
Trim. II	consecințelor și costurilor corupției - Publicarea	- Ministerul României Public - Banca - Ministerul Mondială de de Interne	corupției Agenții ale
2002	materiale	- Ministerul	Națiunilor
	informative privind legislația și măsurile anticorupție - Derularea acestor campanii în centrele de învățământ (licee și universități) - Dezvoltarea	Finanțelor Publice - Ministerul Informații- lor Publice	Unite - Institutul Național de Criminologie - Reprezen- tanții catedrelor de profil din mediile universitare - Organizații negu-
Trim. IV			vernamentale
2002	în programele		- Mass-media
	școlare a unor cursuri de educație civică (care să includă studiul unor elemente de bază privind sistemul judiciar, administrația publică, legislație etc.)		
Trim. I	- Realizarea	- Trans-	- Crearea
2002	unui instrument	parency	unui
al	de evaluare a	Inter-	"indice
corupției"	dimensiunii		national
	reale a fenomenului corupției - Realizarea unor	România - Asociația Română pentru mijloace	- Linii Transparență
telefonice	moderne de	(ART)	speciale

de	informare puse la dispoziție cetățenilor	pentru sesizarea faptelor
		corupție - Pagini web

5. Factori de risc:

- Nerealizarea colaborării dintre instituțiile statului și reprezentanții societății civile și mass-media
- Lipsa fondurilor

Cooperare cu Realizarea organizațiile programe neguverna- mentale și cu mass-media prevenirii	- Stimularea 2001-2004 cooperării cu organizațiile negu- vernamentale cu mass-media - Invitarea repre- zentaților societății civile la elaborarea și monitorizarea implementării Programului național de prevenire a corupției - Evaluarea rolului instituției Purtătorului de cuvânt al instituțiilor publice	- Național de Poporului Prevenire a Crimina- și lității - Ministerul Justiției Public - Ministerul de Interne - Ministerul Finanțelor Publice - Ministerul Informații- lor Publice	- Comitetul Legislativ - Consiliul Legislativ - Delegația Comisiei Europene în România - Banca Mondială - Agenții ale Națiunilor Unite - Institutul Național de Criminologie - Repre- zentații catedrelor de profil din mediile universitare - Organizații negu- vernamentale - Mass-media	- Avocatul de comune în domeniul - Delegația corupției

5. Factori de risc:

- Nerealizarea colaborării dintre instituțiile statului și reprezentanții societății civile și mass-media
- Lipsa fondurilor

Conștientiza- rea aparițiilor rezultatelor acțiunilor pentru electronică	- Asigurarea 2001-2004 unei legături permanente a presei cu instituțiile	- Comitetul Național de Prevenire a Criminalită- ții	- Agenția de Monitorizare a Presei - APPLE	- în presa scrisă și - ART

combaterea știrilor corupției relevante; implicare în prevenirea și combaterea corupției; atragerea colaboratorilor din rândul populației de

- Ministerul Justiției

- Ministerul Public de

- Ministerul de

Pro-Democrația

impactul știrilor asupra Interne

Ministerul

- evaluat prin sondaje

opinie

Informații-
lor Publice

5. Factori de risc

- Furnizarea de informații nerelevante, lipsa de transparență din partea instituțiilor-sursă; distorsionarea tendențioasă a informațiilor de către ziaristul aflat sub presiunea factorilor interesați

Dezvoltarea Frecvența 2001-2004 competenței investiga-ziaristului jur-de investigație valoare probatorie

- Cursuri de specializare pentru jurnaliști - Organizarea unei rețele de ziariști specializați în investigarea actelor de corupție

- Comitetul Național de Prevenire a Criminalității

- Agenția de Monitorizare a Presei

- APPLE - ART

- Ministerul Justiției

- Comitetul Național de Monitorizare a Presei

- Agenția de Monitorizare

- Pro-

5. Factori de risc

- Instabilitate profesională, motivare insuficientă a ziaristului

Consolidarea 2001-2004 statutului jurnalismului al de ziariștilor investigație investi-

- Dezvoltarea unei organizații de tip sindical, care să

- Comitetul Național de Prevenire a Criminalității

- Blocul Național Sindical

- Agenția de Monitorizare

Crearea unui sindicat

- Agenția de Monitorizare de

bloc	protejeze ziaristul de eventuale	- Ministerul a Presei Justiției - Ministerul	- APPLE - ART	gații și afilierea la un
	presiuni din partea angajatorului	de Interne - Ministerul Informații- lor Publice - Ministerul Finanțelor Publice	- Pro- Democrația	sindical

5. Factori de risc
- Presiuni ale angajatorilor care exced eforturilor organizațiilor de ziariști

Transparență Informa-	- Publicarea 2002-2004	- Grupul	- Avocatul	-
demersurile autorități-	anuală a unui raport privind evoluția fenomenului corupției în România (bazat pe date statistice	central de analiză și coordonare a activită- ților de prevenire	Poporului - Consiliul Legislativ - Delegația Comisiei Europene în a corupției	rea corectă a comunită- ții în legătură cu România - Banca
prevenirii combaterii	oficiale și sondaje derulate de instituții independente) și eficiența măsurilor întreprinse pentru controlul acestua		Mondială - Agenții ale Unite - Institutul Național de Criminologie - Reprezentan- ții catedrelor de profil din mediile universitare - Organizații ne- guvernamentale - Mass-media	lor în domeniul Națiunilor și - Institutul corupției

5. Factori de risc:
- Neimplicarea instituțiilor abilitate în efectuarea studiilor și sondajelor
- Lipsa de fonduri

Monitorizarea Monitori- îndeplinirii	- În Comitetul Național de	- Grupul	- Avocatul	-
		central de	Poporului	zarea

obiectivelor implementă- Programului național de Programului prevenire a de corupției a	Prevenire a Criminalității urmează să se constituie Grupul central de analiză și coordonare a activităților de prevenire a corupției, format din experți ai instituțiilor cu atribuții în prevenirea și combaterea corupției, precum și din reprezentanți ai societății civile, ai organizațiilor ne- guvernamentale	Prevenire a Criminalității urmează să se constituie Grupul central de analiză și coordonare a activităților de prevenire a corupției, format din experți ai instituțiilor cu atribuții în prevenirea și combaterea corupției, precum și din reprezentanți ai societății civile, ai organizațiilor ne- guvernamentale	analiză și coordonare a țitor de prevenire a corupției România - Banca Mondială - Agenții ale Națiunilor Unite - Institutul Național de Criminologie - Reprezentan- ții catedrelor de profil din universitare - Organizații ne- guvernamentale - Mass-media	- Consiliul rii - Delegația național prevenire corupției și național acțiune împotriva corupției - rea și Criminologie de studii privind cauzele mediile le corupției - rea periodică a de re - rea a unui raport privind evoluția și fenomenu- lui corupției

5. Factori de risc:

- Lipsa de continuitate a activității grupului
 - Lipsa resurselor umane și financiare
-

ANEXE

I. STRUCTURI SPECIALIZATE în prevenirea și combaterea corupției

Ministerul Public

Secția de combatere a corupției și a criminalității organizate din cadrul Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție - structură specializată în acest domeniu la nivel național, care coordonează și controlează activitatea structurilor teritoriale specializate în acest domeniu, înființate prin [Legea nr. 78/2000](#), respectiv servicii în cadrul parchetelor de pe lângă curțile de apel și birouri în cadrul parchetelor de pe lângă tribunale.

În scopul efectuării cu celeritate și în mod temeinic a activităților de descoperire și de urmărire a infracțiunilor de corupție și a infracțiunilor asimilate acestora legea prevede obligația organelor care au competențe legale în descoperirea și urmărirea acestor infracțiuni de a delega pe timp de un an, la cererea procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, numărul necesar de persoane specializate în acest domeniu pentru a îndeplini sub directa conducere, supravegherea și controlul nemijlocit al procurorilor din structurile specializate actele procesuale conferite de lege. Aceste prevederi au fost transpuse în practică prin constituirea de echipe mixte, în baza protocoalelor semnate cu Ministerul de Interne și Ministerul Finanțelor Publice, din acestea făcând parte ofițeri de poliție și specialiști în domeniile financiar, bancar și vamal.

Ministerul de Interne

La nivelul Inspectoratului General al Poliției funcționează Direcția poliției economico-financiare în cadrul căreia există un serviciu specializat de combatere a corupției. De asemenea, la nivelul inspectoratelor județene de poliție funcționează servicii ale poliției economico-financiare în cadrul cărora există birouri de combatere a corupției.

Atribuții principale:

- identificarea persoanelor care sunt predispuse sau care comit fapte de corupție, având în vedere funcția pe care o dețin, locurile și mediile pretabile comiterii acestui gen de infracțiuni;

- identificarea persoanelor care au acumulat bunuri și valori pe care nu le pot justifica, având în vedere veniturile realizate ca urmare a muncii prestate într-o funcție publică ori asimilată acesteia;

- culegerea și schimbul de informații cu alte structuri informative despre funcționari publici sau alți salariați care sunt predispuși la comiterea acestui gen de infracțiuni;

- efectuarea de acte premergătoare, în condițiile legii, în scopul transformării informațiilor în mijloace de probă în cadrul unor dosare penale;

- organizarea și prinderea în flagrant, împreună cu procurorul, a persoanelor care comit infracțiuni de corupție;

- efectuarea unor activități de cercetare penală în cazul infracțiunilor de competența poliției.

În cadrul Ministerului de Interne funcționează și Direcția generală de informații și protecție internă care are atribuții de prevenire și combatere a corupției în rândul cadrelor ministerului.

Ministerul Justiției

Direcția pentru relația cu Ministerul Public și de prevenire a criminalității și a corupției asigură legătura funcțională cu Ministerul Public privind activitatea de urmărire penală a parchetelor de pe lângă instanțele judecătorești, precum și coordonarea acțiunilor de prevenire a criminalității.

Atribuții principale:

- examinează legalitatea și temeinicia cererilor formulate de procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție privind avizarea cercetării, reținerii, arestării, percheziției și trimiterii în judecată a procurorilor, judecătorilor, notarilor și executorilor judecătorești;

- examinează legalitatea și temeinicia cererilor formulate de procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție privind avizarea cererilor de ridicare a imunității parlamentare;

- colaborează cu organisme ministeriale, guvernamentale sau naționale care au atribuții în domeniul prevenirii criminalității și a corupției, cu alte direcții din minister sau cu Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție;

- colaborează cu Direcția programe și prognoze în negocierea, implementarea și monitorizarea programelor internaționale de asistență tehnică și finanțare pentru sistemul justiției, în domeniul prevenirii criminalității și a corupției;

- efectuează studii și analize periodice cu privire la fenomenul infracțional, la cauzele și condițiile care determină sau favorizează săvârșirea infracțiunilor, la dinamica producerii acestora, colaborând cu Secția de combatere a corupției și criminalității organizate, precum și cu Secția de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție și cu Direcția programe și prognoze din minister. Pe baza datelor obținute, împreună cu cele două secții sus-menționate, ori de câte ori este necesar, elaborează programe de măsuri pentru prevenirea și combaterea criminalității și

a corupției prin mijloace specifice, pe care le prezintă spre aprobare ministrului justiției.

Serviciul independent de protecție și anticorupție acționează în direcția cunoașterii și prevenirii fenomenului corupției. În acest sens sunt avute în vedere următoarele categorii de informații:

1. acte de corupție ce au în vedere neîndeplinirea sau îndeplinirea defectuoasă a îndatoririlor de serviciu ce pot duce la producerea unor evenimente în sistemul penitenciar:

- cetățeni români sau străini preocupați în crearea de relații în rândul cadrelor din sistemul penitenciar (pretabile la acțiuni de corupere);

- legături ale personalului administrației penitenciare cu persoane din lumea interlopă ori cu alți infractori;

- folosirea unor deținuți în scopuri personale;

- pretinderea sau primirea unor foloase necuvenite în scopul ușurării regimului de detenție;

2. orice alte informații obținute accidental, care se referă la acte de corupere a unor persoane din domeniile: administrația de stat, justiție, parchet, medici aparținând Institutului de Medicină Legală etc.

Corpul de control al primului-ministru

Prin Decizia primului-ministru nr. 265 din 3 mai 2001 au fost stabilite atribuțiile și organizarea internă ale Corpului de control al primului-ministru.

În ceea ce privește atribuțiile legate de prevenirea corupției și a criminalității organizate pot fi menționate următoarele:

- controlează și verifică activitățile și acțiunile care pot avea legătură cu corupția și criminalitatea organizată;

- analizează și verifică activitatea organelor de control din ministere și din instituțiile subordonate Guvernului;

- verifică modul de derulare a unor operațiuni financiar-bancare și de asigurări aflate în neconcordanță cu prevederile legale și care sunt în legătură cu fapte săvârșite de funcționari publici.

În vederea îndeplinirii atribuțiilor sale Corpul de control al primului-ministru este structurat în 5 direcții:

- Direcția control, privatizare-postprivatizare și aplicare a mecanismelor economiei de piață;

- Direcția control al faptelor de corupție și criminalitate organizată;

- Direcția control al modului de contractare și utilizare a fondurilor și creditelor internaționale acordate României;

- Direcția control ministere și alte instituții din subordinea Guvernului;

- Direcția control instituții și persoane cu regim jurisdicțional special.

Activitatea Corpului de control al primului-ministru este coordonată de un secretar de stat care are în subordine un director general care îndrumă activitatea direcțiilor.

II. DATE STATISTICE privind faptele de corupție

Ministerul de Interne

De la începutul anului 2001 s-au întocmit 3.522 de lucrări penale și dosare în care au fost cercetate 5.057 de persoane pentru 8.156 fapte de corupție.

Între persoanele cercetate s-au aflat și:

- 2 demnitari;
- 38 de directori generali și directori; 208 funcționari publici;
- 23 de funcționari bancari;
- 24 de funcționari vamali;
- 28 de funcționari cu atribuții de control;
- 339 de conducători de societăți comerciale sau regii autonome.

Pe genuri de infracțiuni situația se prezintă astfel:

- 2.188 au privit fapte de luare de mită;
- 3.313 au privit fapte de dare de mită;
- 2.507 au privit fapte de trafic de influență;
- 112 au privit fapte de primire de foloase necuvenite;
- 36 au privit fapte de corupție prevăzute de [Legea nr. 78/2000](#).

Lucrările și dosarele privind faptele de corupție au fost înaintate cu propuneri corespunzătoare parchetelor competente.

Ministerul Public

În perioada 1 ianuarie - 30 iunie 2001 au fost cercetate 3.541 de persoane pentru săvârșirea a 1.075 de infracțiuni de luare de mită, 1.056 de infracțiuni de dare de mită, 45 de infracțiuni constând în primirea de foloase necuvenite, 531 de infracțiuni de trafic de influență și 17 infracțiuni asimilate sau în legătură directă cu infracțiuni de corupție.

În perioada de referință cercetările au fost finalizate față de 2.386 de persoane, dintre care 294 au fost trimise în judecată, 280 au fost sancționate administrativ în baza [art. 18¹](#) din Codul penal (în special persoane care au oferit sume cuprinse între 1.000 lei și 5.000 lei drept mită conductorilor de tren), iar față de 1.812 persoane s-au dispus alte soluții de netrimitere în judecată.

Instanțele de judecată

În primul semestru al anului 2001 instanțele de judecată au pronunțat hotărâri definitive de condamnare pentru săvârșirea unor infracțiuni de corupție, față de 195 de persoane.

Din acest total:

- 59 de persoane au fost condamnate pentru săvârșirea infracțiunii de luare de mită;

- 57 de persoane au fost condamnate pentru săvârșirea infracțiunii de dare de mită;

- 74 de persoane au fost condamnate pentru săvârșirea infracțiunii de trafic de influență;

- 5 persoane au fost condamnate pentru săvârșirea infracțiunii de primire de foloase necuvenite,

din care au primit:

- 8 - pedeapsa amenzii penale;

- 6 - pedeapsa închisorii între 0 și 6 luni;

- 74 - pedeapsa închisorii între 6 și 12 luni;

- 4 - pedeapsa închisorii între 1 și 5 ani;

- 1 - pedeapsa închisorii între 5 și 10 ani;

- 80 - suspendarea condiționată a executării pedepsei;

- 16 - suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei;

- 4 - executarea pedepsei la locul de muncă.

Ministerul Justiției

Măsurile luate de Ministerul Justiției pentru întărirea disciplinei și prevenirea corupției:

Nr. 2000 crt.	Măsurile 2001	luate	de	Ministerul	Justiției
-	2	1. Propuneri pentru îndepărtarea din magistratură înșușite de Consiliul Superior al Magistraturii			
2	8	2. Propuneri pentru revocarea din funcții de conducere, înșușite de Consiliul Superior al Magistraturii			
15	21	3. Aviz de cercetare penală a judecătorilor			
3	6	4. Aviz de cercetare penală a procurorilor			
54	50	5. Aviz de cercetare penală a notarilor publici			
-	10	6. Aviz de cercetare penală a executorilor judecătorești			

7. Aviz de trimitere în judecată a judecătorilor
1 6

8. Aviz de trimitere în judecată a procurorilor
0 1

9. Aviz de trimitere în judecată a notarilor publici
18 12

10. Sancțiuni disciplinare aplicate personalului auxiliar
al instanțelor
109 120

11. Acțiuni disciplinare împotriva magistraților
5 10
